

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
pusiui met 2.50

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.

Since February 9, 1905

Address:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

NR. 16

SOUTH BOSTON, MASS., 1966 BALANDŽIO - APRIL 20

62 - RIEJI METAI

"Keleivis" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro Numerio Kaina 12 Centų

Mass. senatas reikalauja Lietuvai laisvės

Mass. senatas priėmė sen. V. Pigagos įneštą rezoliuciją Lietuvos laisvės reikalui.

Minėdami Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 48 metų sukaktį, Worcesterio lietuviai priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama grąžinti Pabaltijo valstybėms laisvę ir nepriklausomybę. Ta rezoliucija buvo įteikta ir Vytautui Pigagai, pirmajam ir vieninteliam lietuviui senatoriui Massachusetts senate.

Sen. V. Pigaga tą rezoliuciją pasiūlė senatui priimti. Ji buvo įnešta į kovo 29 dienos darbotvarkę ir priimta.

Jos turinys toks:

"Kadangi JAV vyriausybė palaiko diplomatinis ryšius su Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių vyriausybėmis ir visą laiką yra atsiskiusios pripažinti jų okupaciją ir prievartos įjungimą į Sovietų Rusiją, ir Atstovų rūmų komitetas, įkurtas 83-čiojo kongreso H. Res. 346 Baltijos — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — valstybių įjungimui į Sovietų Sąjungą ištirti yra radęs, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimas prieštarauja tarptautinių įstatymų dėsniams, todėl nutarė:

"Massachusetts senatas maloniai prašo JAV-bių prezidentą Baltijos valstybių išlaisvinimo klausimą pateikti Jungtinėms Tautoms ir reikalauti, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų visą savo kariuomenę ir pašalintų bet kokią savo kontrolę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir grąžintų namo visus Baltijos kraštų tremtinius iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų Sovietų Sąjungoje".

A. J. Rudis — žymaus klubo pirmininkas

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, Rockwell Engineering bendrovės prezidentas inž. Antanas Rudis išrinktas žymaus Tarptautinės prekybos klubo pirmininku Tame klube dalyvauja pačių didžiųjų prekybos, finansų ir kitokių ekonominių organizacijų vadovai, jo susirinkimus lanko žymūs politikai, diplomatai, konsulai.

Pasukim pirmyn laikrodžius

Prezidentas pasirašė įstatymą, pagal kurį visur, kur vasarą pavaromi 1 valanda laikrodžiai, tai būtų padaryta šį sekmadienį, balandžio 24 d. 2 val. nakties. Iki šiol tai buvo daroma ne vienu metu, todėl įvykdavo daug painiavos. Dabar to nebus.

Prez. Johnsonas lankėsi Meksikoje

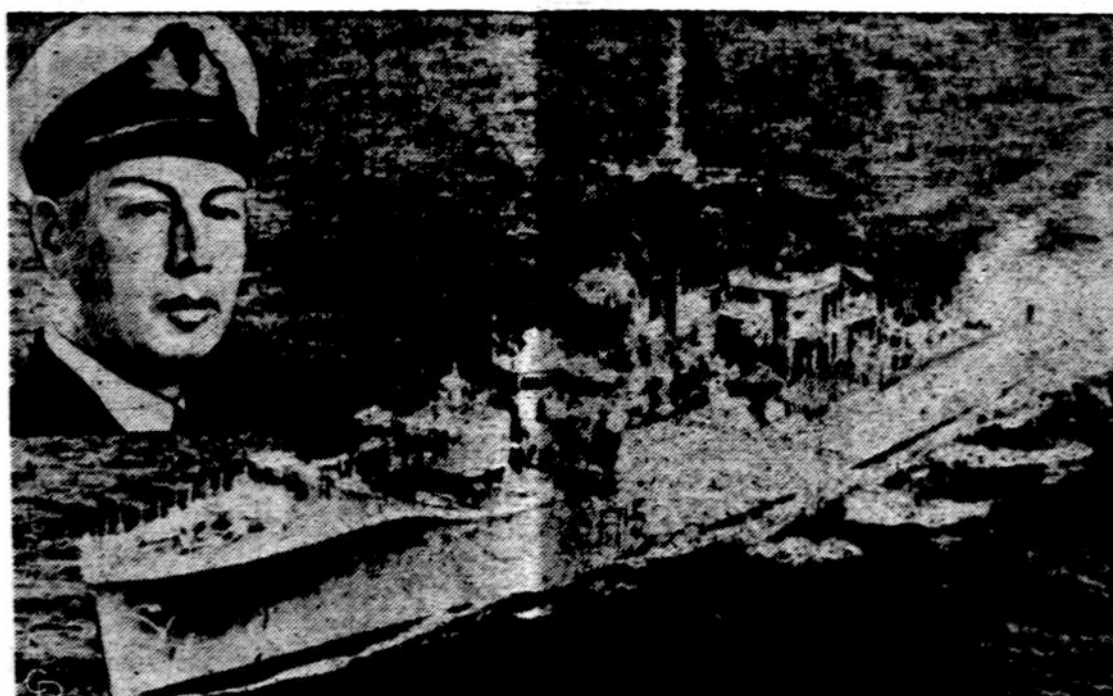
Prez. Johnsonas lankėsi Meksikoje Lincolno paminklo atidarymo iškilmėse. Jis buvo labai iškilmingai sutiktas. Savo kalboje prezidentas pabrėžė, kad komunizmo nugalėti vien jėga negalima, kad reikia kelti plačiųjų masių gerovę, kad JAV ir toliau remtų pastangas. Jis pritarė Argentinos pasiūlymui susirinkti P. Amerikos vadams ir aptarti bendras problemas.

Šiomis dienomis miręs Anglijos rašytojas Evelyn Waugh, 63 m., pagarsėjęs ypač savo Anglijos aristokratią pasiepančiais kūriniais.

Buvęs Dominikonų respublikos prezidentas, bet 1963 m. nuverstas, Juan Bosch vėl Revoliucinės partijos išstatytas kandidatu birželio 1 d. įvykstančiuose rinkimuose.

Anglijos karo laivas Bervick ir jo kapitonas Francis Edvin Dick, kuris sulaukė Graikijos tankerių, vežusių naftą Rodezijai. Saugumo Taryba žymia dauguma balsų pritarė Anglijos pasiūlymui neduoti Rodezijai naftos. Griežtomis ekonominėmis priemonėmis tikimasi neįvykdyti gyventojų mažumos vyriausybės priversti duoti lygias politines teises ir juodiesiems, kurie sudaro didelę gyventojų daugumą.

— Juda, išdavike! — taip sveikino Paleckį Australijoje

Justinas Paleckis vadovavo Sovietų S-gos delegacijai Tarparlamentarinėje konferencijoje. Jis buvo piketuotas, piktais šūkiu pasitiktas.

Praeitą savaitę Australijos sostinėje Camberroje posėdžiavo Tarparlamentarinės S-gos konferencija. Joje buvo per 200 atstovų iš daugiau nei 50 valstybių. Parlamentas, arba lietuviškai tariant seimas, yra demokratinės santvarkos įstaiga. Sovietų Sąjunga nėra demokratinė valstybė, todėl ji neturėtų ir minėti organizacijai priklausyti, bet, deja, ji yra ten priimta, ir jos "parlamento" — Aukščiausio Sovieto — atstovai ten dalyvauja.

Jau ne kartą Sovietų S-gos delegacijai vadovauja Lietuvos "prezidentas" Justinas Paleckis, kuris turi ir Sovietų S-gos Aukščiausio Sovieto viceprezidento titulą. Tas pats Paleckis vadovavo ir šios konferencijos Sovietų S-gos delegacijai. Prie Australijos parlamento rūmų, kur vyko konferencija, susirinko piketiniai, nešini plakatus su šūkiais: "Paleckis — Lietuvos išdavikas", "Sovietų parlamentariai — Pabaltijo žudikai", "Paleckio šypsniai — krokodilo, mintys — duobkasio" ir kt.

Kai Paleckis pasirodė, jis buvo "pasveikintas" šūkiais "Išdavike, Juda" ir t. t. Paleckis, kaip praneša Reuter žinių agentūra, atrodė rūsčius ir balsiai sukęs lietuviškai "Jūs esate išdavikai", sėdėjo automobiliu ir nuvažiavo.

Reuter žinių agentūra tą įvykį paskleidė visame pasaulyje.

Be lietuvių, toje demonstracijoje dalyvavo ir kiti pabaltiečiai.

Norėjo nuversti Nasserį

Susektas samokslas nuversti Jungt. Arabų Respublikos (Egipto) prezidentą Nasserį. Suimta 20 karininkų.

JAV Prancūzijai nebeduos urano

1959 m. sutartimi JAV buvo pasižadėjusios duoti Prancūzijai 968 svarus urano, kuris reikalingas povandeninių laivų kurui. Iki šiol jai jau buvo parduota 374 svarai. Dabar, kada de Gaulle nutarė pasitraukti iš Atlanto Sąjungos, JAV atsisakė likusią dalį urano parduoti. O be urano Prancūzija neturės kuro savo kuriamam atomo jėga varomam povandeniniam laivynui.

Prancūzija reikalauja, kad JAV karo jėgos pasitrauktų iš jos teritorijos per 1 metus. JAV sako, kad tas terminas yra per trumpas.

Indonezijoje užpuolė Kinijos ambasada

Indonezijos kiniečiai išdaužė Kinijos ambasados langus, įsiveržė į vidų, laužė kėdes, stalus, spintas, į kiemą išmetė daug bylų ir sudegino. Įsiveržėliai ten taip šeiminkavo, kad net išgėrė komunistinį ambasados vyną.

Taigi, net Indonezijos kiniečiai neapkenčia raudonosios Kinijos.

Žuvo Irako prezidentas

Helikopteriu sudužus, žuvo Irako prezidentas Abdel Salam Arif. Jis skrido į Basrą dalyvauti iškilmėse, pradedant statyti naują universitetą ir popieriaus fabriką. Jis buvo didelis Nasserio šalininkas. Dabar Nasseris, kuris nori vadovauti visoms arabų valstybėms, beturi savo pusėje tik vieną Jemeną. Žuvusiojo vieton išrinktas jo brolis gen. Abdel Rahman Arif, kuris nevisai sutiko su savo brolio politika.

Lenkijoje varžosi dvi jėgos

Lenkijoje yra dvi stiprios jėgos: komunistų partija ir katalikai. Katalikai šiemet mini krikščionybės įvedimo 1,000 metų sukaktį. Iškilmės jau pradėtos. Jos jau buvo Gniezne ir Poznanėje, bet svarbiausia minėjimo dalis bus Čenstachavoj gegužės 3 dieną.

Komunistai visur mėgina kišti koją. Gniezne ir Poznanėj jie surengė tuo pačiu metu kaip ir katalikai savo iškilmes. Vienur kalbėjo komunistų vadas Gomulka, kitur — kard. Višinskis. Abiejų klausėsi minios žmonių.

Pernai Vietname žuvo 1,342 JAV kariai, o šiemet jau žuvo 1, 361.

Statomas povandeninis laivas, kuris galės išgelbėti jūrininkus iš nuskendusio povandeninio laivo.

Vietname paskirti rinkimai rugpjūčio 15 d.

Politinio kongreso nutarimai. Vyriausybė paskelbė rinkimų dieną. Skirtumai budistų tarpe. Katalikų demonstracija. Sudaužė raketų bazines Šiaurės Vietname.

Vyriausybės buvo suauktas politinis kongresas. Jame iš 170 pakviestų atstovų dalyvavo 115. Budistai jį boikotavo. Kongresas nutarė, kad vyriausybė turi pasitraukti, kai visuotiniuose rinkimuose bus išrinkta krašto vadovybė, kad rinkimai turi būti ne vėliau, kaip per 4 mėnesius, kad būtų duota spaudos laisvė, kad visos demokratinės jėgos turėtų apsiungti komunizmui nugalėti, kad nebūtų baudžiami tie, kurie paskutiniuoju metu buvo įvelti į prieš vyriausybę nukreiptą sąjūdį ir t. t.

Vyriausybė jau paskelbė, kad rinkimai bus rugpjūčio 15 d., kad balandžio 30 d. susirinks komisija (4 vyriausybės paskirti ir 26 įvairių organizacijų atstovai) rinkimų taisyklėms paruošti, kurios gegužės 20 bus duotos svarstyti ir priimti suauktam atstovų kongresui, kad nuo rugpjūčio 1 d. oficialiai prasidės rinkimų kampanija.

Budistai po politinio kongreso ir vyriausybės rinkimų paskelbimo vieni apribo, o karingesnieji tebereikalauja, kad vyriausybė tuoj atsiųstų studentus. Jie tebedemonstruoja prieš vyriausybę.

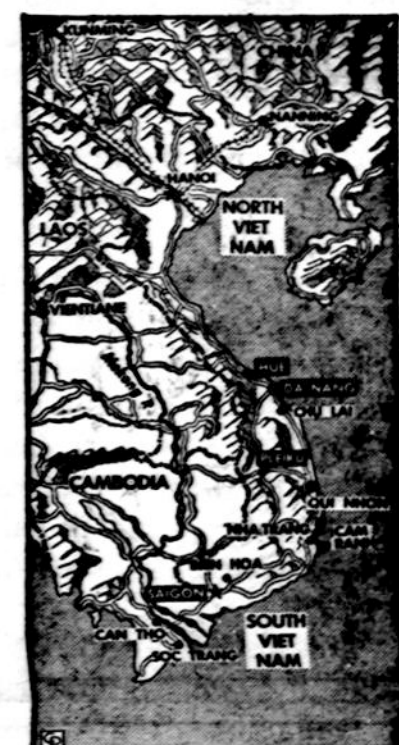
Čia pažymėtina, kad P. Vietname iš 16 mil. gyventojų budistų yra apie 10 mil., bet gal tik pusė jų yra ištikimi savo bažnyčiai.

Katalikų tėra apie 10% visų gyventojų, bet jie yra vieningi. Ir jie reikalauja civilinės valdžios, bet ne staigaus, o tvarkingo jos pakeitimo. Jie dabar smerkia budistus, kurie reikalauja, kad Ky vyriausybė tuoj atsiųstų studentus.

Sekmadienį katalikai surengė milžinišką demonstraciją Bienhoa mieste, netoli Saigono, norėdami parodyti savo jėgas. Kalbtojai sakė, kad katalikai niekada nesutiks būti koalicinėje vyriausybėje su komunistais ar komunistuojančiais. Jie žada ir kitur susengti panašias demonstracijas.

Kaip matome, ten religija kišasi į politiką, todėl tas ap sunkina ir protingus sprendimus daryti.

O karo fronte einama savo keliu. Sekmadienį JAV lėktuvai sudaužė dvi raketų bazines Šiaurės Vietname tik 15 mylių nuo jo sostinės Hanoi. Bet politinė krizė karo fronto negali sustiprinti. Dėl jos Korėja ir Philipinai

Šitame P. Vietnamo žemėlapyje juodose spalva pažymėti Saigono, Hue ir DaNang miestai, kur kilo didesnių demonstracijų prieš vyriausybę.

Šitą amerikietį, elektros darbininką Larry Dewitt, buvo pagrobė budistų studentai, bet jis iš jų pabėgo.

Pardavė už \$1.70, pirko už \$21

1963 m. Pentagonas vokiečių firmai pardavė 7,562 bombas, kiekvieną po 750 svarų, kurios buvo Europos sandėliuose ir buvo laikomos nebereikalingomis. Už vieną bombą buvo sumokėta po \$1.70. Vokiečiai žadėję bombose esantį azotą panaudoti trąšoms gaminti.

Dabar, kai Vietname vis daugiau bombarduoja didieji lėktuvai, pritrūko jiems bombų, todėl Pentagonas iš tos firmos atpirko 5,750 bombų, bet jau už kiekvieną jų sumokėjo po \$21. (Tos bombos pagaminti atsiėjo kiekviena po \$330, o dabar gaminti atsiėjo po \$440. Taigi, atrodo, kad tuo bizniu patenkintos abi šalys.)

Kur milijonai žmonių badu miršta

Mes, gyvendami viso ko pertekusioje Amerikoje, pamirštame, kad kitur milijonai žmonių badauja. Viena tokių valstybių yra Indija, kurios vyriausybės priešaky nėsėniai atsisotjo moteris Indira Gandhi ir kuri prieš 3 savaites lankėsi JAV ir kai kuriose kitose valstybėse. Vienas iš svarbiausių jos kelionės tikslų, ypač į Washingtoną, buvo gauti didesnės paramos kovai su badu. Ir reikia pasakyti, kad ji laimėjo, nes JAV padidino savo medžiaginę paramą, kuri ir iki šiol buvo didelė, kad ateity dar daugiau milijonų tonų kviečių ir kitų maisto dalykų būtų siunčiama į Indiją badaujantiems maitinti.

Čia verta paminėti, kad JAV per paskutiniuosius 20 metų Indijai davė 6 bil. 200 mil. dolerių (į tą sumą neįeina lėšos, duotos kariniams reikalingoms), o šiemet ta parama prašoks vien maisto dalykais vieną bilioną dolerių.

Aišku, tai milžiniška parama, kuri padės gerokai bado žiaurumą sumažinti, bet tik sumažinti, o ne jį pašalinti. Ten ta nelaimė yra dar didesnė.

Indija yra milžiniška valstybė. Jos užimamas žemės plotas kiek didesnis už trečdalį JAV, bet gyventojų skaičiumi ji yra antroji mūsų žemėje, nes jį turi 472 milijonus. Ten, vidurkį imant, vienoj ketvirtainėj mylioj gyvena 374 žmonės, tai yra penkis kartus daugiau, negu JAV. Ten kiekvieną mėnesį valgyti norinčių burnų padaugėja 1 milijonu, o ištekliai visada buvo nepakankami ir nespėja susilyginti su gyventojų prieaugliu.

Žemės ūkis tebėra vedamas taip, kaip prieš 1,000 metų. Traktoriai ir kulkiamosios mašinos — retenybė, dirbtinių trąšų beveik nevartojama, todėl suprantama, kad taip žemės ūkį vedant negalima pasigaminti maisto tiek, kiek jo reikalinga, todėl ten visada siautė badas, visada bent pusė gyventojų badavo. 1943 metais ten vien Bengalijos valstybėje (Indija yra šešiolikos valstybių federacija) badu mirė pusantro milijono žmonių. Dabar bado pavojus dėl didelės sausros dar didesnis.

Sausros paliestas sritis savo akimis matę pasakoja, kad lietaus nebuvo nuo rugsėjo mėnesio. Pasėliai žuvo, žemė nuoga, susproginėjusi, gyvuliai vos ant kojų laikosi, dvesia. Žmonės baigia paskutines maisto atsargas, kurios yra labai mažos. Vienas korespondentas rašo, kad 9 asmenų šeima dar turi 40 svarų kornų. Tai ir visos atsargos iki naujo derliaus, kurio šiemet nebus.

Nėra ko valgyti, nėra ko ir dirbti. Žmonės, susėdę ant žemės, kalbasi apie vaikus. Pasirodo, kad indui labai svarbu turėti sūnų, nes tik sūnus tegali uždegti laužą, kuriame sudeginamas mirusio kūnas. O tai labai svarbu, nes tada mirusis negalėtų po mirties įsikūnyti naujam gyveniui. Šitaip tikint, ir kova dėl gimdymo kontrolės neturi sėkmės.

Jei badas siaučia sodžiuje, tai tas pats yra ir miestuose. Štai mažas vaizdelis, kokiose sąlygose gyvena miestuose milijonai žmonių.

Kalkuta — kelių milijonų gyventojų miestas, svarbiausias uostas. Ten beveik milijonas žmonių gyvena be pastogės. Jie ir miega gatvėje ant saligatvių. Jie ir visus savo gamtos reikalus atlieka gatvėje, suleidami nešvarumus į griovius ir upę. Ten viename rajone gyvena 50,000, kurie laikomi pasiturį, nes dirba geležinkelio stotyse ir audyklose, o ir jų "rūmai" — sukalts iš lentgalių ir benzinu statinių lūšnos. Ir jie maitinasi per dieną žiupsniu ryžių ir pupelių lėkšte. Bet ir jie iki naujos algos neužtenka lėšų ir vieną antrą dieną prieš tai nieko nebevalgo.

Kalkutos gatvėse kiekvieną dieną šimtai žmonių guli nebejudėdami. Vieni mirę, kiti dėl jėgų išsiekvojimo nebegali judėti. Dar gyvuosius veža į šv. Teresės prieglaudą, kur jų pusė tuoj miršta.

Mums tai baisūs dalykai, bet Indijoje prie to yra pripratę. Ten ir mirties taip nebijoma, nes dauguma akiai tiki, kad po mirties žemėje vėl į ką nors įsikūnijus būsią geriau, kad dabartinis badmirus būsiąs laimingesnis...

Valdžia deda daug pastangų, skatindama kelti ūkį, švietimą, rūpintis gimdymų kontrole, bet prie ko per amžius priprasta, nėra lengva nuo to greitai atpratinti ir blogumams pašalinti. Didelis pažangos stabdis yra žmonių tamsumas, keistas tikėjimas. Indui, pav., karvė yra šventas sutvėrimas, jos negalima žudyti, jos mėsos negalima valgyti, nors ir badu mirtum. O tų karvių, net palaidai vaikščiojančių po miestų gatves, yra daugybė!

Šių metų Indijos bado didžiausia priežastis — sausra, bet ir be jos ten ta pati ryškė dar negreit bus išnaujinta.

Pas jus
ateina
šviečiantis

Skambinkite savo telefono istaigai
ar klauskite savo telefonistą
New England Telephone
Part of the Nationwide Bell System

P. Vietnam prezidentas Nguyen Van Thi Thieu ir ministras pirm. Nguyen Cao Ky eina į valstybės rūmus, kur turėjo atidaryti visuomenės veikėjų kongresą padėčiai aptarti ir rasti būdai krizei išgyventi.

Monako kunigaikštis Rainier su savo šeima. Kaip matome, jis jau užsiauginęs barzdėlę. Jo žmona pareiškė, kad vyras neatsiklausęs jos barzdos reikalo. Aš, sako, žinojau, kad jis ją augina, ir ji man patinka.

Kas kitur rašoma

GAL BIMBA SU JONIKU ISAIŠKINS?

Vilniuje leidžiamoj Tiesoj balandžio 7 d. Raseinių kolūkietis rašo:
"Pasižvalgykite vieną

dieną po Kauno miestą, ypač turgaus dienomis. Prie turgaus būriuojasi jaunos moterys ir vyrai. Kiekvieną praėivį susistabė, siūlo motociklam ir automašinoms dalis, įvairias medžiagas,

mezgukus ir kitas prekes, kurių parduotuvėse nėra, ir lupa nuo pirkėjo dvigubai. Bet juk visos tos prekės išėjusios iš parduotuvių, pagamintos mūsų įmonėse ir per nesąžiningų prekybininkų rankas patenka spekuliantams. Nejaugi Kauno miesto milicijos valdyba ir visuomeninės organizacijos nepajėgia iki šio laiko susidoro ti su šiais parazitais?"

Gal "istorikas" Bimba ir "ekonomistas" Jonikas išaiškintų, kodėl Lietuvoje ir visuose komunistų kraštuose žydi juodoji rinka, kodėl joje kainos daug aukštesnės, negu valdinėse krautuvėse, kodėl žmonės ten tas prekes perka, kodėl pvz. JAV nusiėšes už kampo negalėtum parduoti jokio daikto brangiau, negu ji gali pirkti čia pat krautuvėje?

Išgirde jų "moksliškų" paaiškinimus, sugrįžtume ir mes prie tų klausimų.

LAISKAS REDAKCIJAI

Gerbiamas Redaktorau,

Dėkoju už balandžio 6 dienos Keleivio vedamąjį "Durtuvais nešama idėja" ir mažą, tačiau labai reikšmingą Vietnam žuvusio reporterio pastabą: "Ko vertas gyvenimas be laisvės".

Si tiesa laiku pasakyta, nes pagieža ir neapykanta prieš laisvės kovą piktai įžūli ir pasiekusi jau aukščiausią laipsnį. Visais laikais bailių ir niekšų netrūko — juo labiau netrūksa jų mūsų amžiuje. Linkiu ir ateity būdėti.

Nuoširdus ačiū.

Senas skaitytojas

Brooklyn. N.Y.

KUNIGAI REMIA UNIJĄ

New Yorko protestantai kunigai suorganizavo komitetą, kuris rūpinasi, kad labdarinių ir religinių organizacijų samdiniai būtų leista su darbdaviais derytis jų atstovyboms. Dabar veikiantis įstatymas tai draudžia.

To komiteto vadai sako, kad nėra jokio skirtumo tarp bažnyčios ar kurios nors suvoklos grindų šlavėjų. Jei suvoklų samdiniai gali kolektyviai derytis dėl darbo sąlygų, tai tas turėtų būti leista ir religinių organizacijų samdiniais.

VEDĖ 5.000 KUNIGŲ

Romos katalikų bažnyčia draudžia savo kunigams vesti. Tas klausimas buvo keliamas ir Visuotiniame bažnyčios suvažiavime Romoje. Kai kurie bažnyčios vadai labai reikalavo kunigų celibatą panaikinti ir leisti jiems vesti, bet tas klausimas paliko nesprenžiamas, nes popiežius jį išėmė iš darbo tvarkės.

Bet gyvenime jis darosi vis opesnis. JAV yra 5,000 kunigų, kurie metė kunigystę ir vedė. Bažnyčia jiems nebeleidžia eiti pareigų. Todėl neseniai kunigystę metęs kun. Girandola, kuris paskutiniuoju metu buvo Providence Journal Bulletin (Providence, R.I.) reporteriu, žada tokius kunigus laikinai priklausti savo namuose St. Petersburg, Fla., kol jie prisitaikys prie savo paskirties padėties.

Baltijos valstybės Nuernbergo tribunole

B. KLOVAS

Politikai yra gana dažnai plakami dėl visokių tikrų ir netikrų negerovių ar trūkumų, kartais net visai rimtai nesvarstant, ar teisinga ar ne. Ypatingai Lietuvos okupacijos atveju kone visus politikus mes sumetam į vieną katilą už savo krašto vargus ir nelaisvę. Žinoma, būtų keista abejoti, kad jau visi politikai ir yra nieko dėti mūsų byloje: tūli politikai nemaža ir yra kalti dėl mūsų vergijos. Tą pat galima pasakyti ir apie tarptautines politines institucijas, kurios ne ką tepajėgia paverkslenti mūsų byloje.

Atrodytų, kad teisininkai, ypatingai tie, kurie turi reikalo su tarptautine teise, galėtų būti kitoki ir savo svarų žodį mesti teisingon pusėn. Bet gyvenimo eiga rodo irgi ne taip jau šviesias prosvaites ir teisininkų tarpe.

Siais metais kaip tik sueina dvidešimt metų, kaip Nuernbergo Tarptautinis Tribunolas nubaudė didžiuosius vokiečių karo nusikaltėlius. Tas Tarptautinis Tribunolas buvo sudarytas keturių didžiųjų laimėtojų valstybių Jungtinių Tautų vardu. Jame teisėjais ir prokurorais buvo Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos teisininkai, kurie skambiai ir gražiai skelbė pasauliui teisinius dėsnius, kaip pasaulis tikrai turi gyventi taikingai ir broliškai, pašalinus nacių nusikaltėlius.

Karo nusikaltėliai buvo nubausti, pakarti, sudeginti ir jų pelenai paleisti pavėjui. Ir nutilo tie teisininkai ir jų dėsniai, lyg ir jie būtų pavėjui nuėję kartu su nusikaltėlių pelenais. Vienintelis iš tų teisininkų paliko ištikimas tam, ką jis skelbė Nuernbergo Tribunole, tik senatorius Thomas J. Dodd. Jis ir šiandien kovoja, kad tie skelbtieji teisės ir teisingumo dėsniai būtų visiems vienodai ir lygiai taikomi.

Gali kilti klausimas, kodėl po dvidešimt metų mes grįžtam, kas jau nuėjo į istoriją? Teisė ir teisingumas nėra jokia istorija, bet kasdieninis gyvenimiškas reikalas. Teisė tik toji yra teisingumu paremta, kuri visiems vienodai yra taikoma.

Ar tas Tarptautinis Tribunolas tikrai visiems taikė tuos pačius dėsnius? Čia mes ir susiduriame su Lietuvos klausimu, kuris buvo iškiles bylos metu.

Ir kaip keista, kad ne laimėtojai Lietuvos ir kitų mažųjų valstybių klausimą kėlė tame teisme, bet pralaimėtojai. Laimėtojai buvo per daug apsaugę savo pergalę, kad rūpintųsi mažaisiais: jiems atrodė, kad dabar jie tikrai amžinai savo tarpe gyvens broliškai ir draugiškai. Gi pralaimėtojai buvo susirūpinę įrodyti pasauliui, kad ne vien tik jie tebuvo kalti dėl pasaulinio karo ir ne vien tik jie darė visas šunybės karo metu, bet buvo ir laimėtojų, ypatingai Sovietų Sąjunga, kurie lenktyniavo su vokiečiais savo šunybėmis: jie įrodinėjo, kad Sovietų Sąjunga užgrobė Baltijos valstybes jėga ir apgaule, sulaužydama net su vokiečiais sudarytas sutartis.

Nuernbergo Tribunole mūsų klausimas buvo visai rimtai iškiles, kada vokiečių advokatai pradėjo kelti slapto sutarties, pasirašytos tarp Stalino ir Hitlerio, turinį. Bet tai ne taip lengva vyko iškelti į viešumą ir tame teisme. Nuernbergo Tribunolas nelabai norėjo, kad tas Baltijos valstybes liečiantis dokumentas būtų viešai žinomas, ir visokiais teisiniais gudravimais buvo stengiamasi tą dokumentą padaryti visai nesvarbiu toje byloje.

Keturios didžiosios valstybės kaltino Vokietiją ir tuo, kad pastaroji 1941 m. birželio mėn. 22 dieną užpuolė sovietų teritoriją, pažeidžiant 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. nepuolimo sutartį. Tuo punktu kaltinamasis aktas skambėjo taip: 1941 m. birželio 22 d. naciniai suokalbinkinai apgaulingai sulaužė nepuolimo sutartį tarp Sovietų Rusijos ir Vokietijos ir be jokio karo paskelbimo užpuolė sovietų teritoriją, tuo būdu pradėdami užpuolimo karą prieš Sovietų Rusiją.

Kaltintojai įrodinėjo, kad Vokietija ne tikrai buvo įsipareigojusi garbingu pažadu nepulti Rusijos, bet per visą laiką nuo 1939 m. rugpjūčio mėn. iki 1941 m. užpuolimo Sovietų Rusija buvo ištikima savo susitarimams su Vokietija ir nerodė jokių agresyvių intencijų Vokiečių Reicho teritorijos atžvilgiu.

Žinoma, mums keistai skamba to Tribunolo žodžiai, kad Sovietų Rusija buvo ištikima savo įsipareigojimams ir nerodė jokių agresyvių intencijų, lyg Baltijos valstybės būtų buvusios okupuotos žmonių iš Marso ir tų valstybių okupacija visai nebūtų Vokietijos lietusi, kaip kaimyninės valstybės.

Didžiųjų valstybių atstovams Sovietų Rusija atrodė, lyg taikos angelas. Ir tai yra visai suprantama politiniai, nes Sovietų Rusija buvo vakariečių sąjungininkė. Bet ką tai turi bendro su teise ir teisingumu? Ne vien vokiečiams, bet ir sąjungininkams buvo prievolė laikytis teisės normų. Gi ne taip jau visai taikingai atrodė vokiečių advokatams, ką Rusija darė. Taip pat beveik visi kaltinamieji vokiečiai pripažino, kad rusų pasistūmėjimas į Suomiją ir Baltijos valstybes 1939-1940 metais neatrodė Hitleriui ir jo bend-

(Nukelta į 7-t, psl.)

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Sandaros banketas jau netoli

Sandaros 16-sios kuopos metinis banketas bus gegužės 8 d. Jo komisija — Jonas Stankevičius, Julius Svikla, Vincas Mitrikas turi sutelkę šeimininkes, kurių vyriausia bus jaunosios kartos Alena Kauševičienė, valgių gaminimo žinovė. Kiti vyrai — P. Kraunelis, I. Pigaga, M. Zemaitaitis, J. Krasinskas uoliai platina bilietus, kurių jau įsigijo Mudėnai, Kalvyčiai, Sviklos, J. Žitinavičius, F. Krasnauskas, E. Sinkevičius, S. Kleinas, Mažeikos, Pačauskai, K. Jurkus, J. Tamkutė, Dirveliai.

Muzika ir dainomis rūpinasi J. Dirvelis, bus kalbų gros Simkaus orkestras.

Tai atsiminkite, kad gegužės 8 d. 1 val. popiet Lietuvos Piliečių Klube prasidės Sandaros 16 kuopos banketas. Visi esate laukiami.

P. Jurkėnas išgelbėjo 4 jaunuolius

Vandens pakrančių sargybinis Petras Jurkėnas balandžio 8 d. ištraukė iš Quirzgamond ežero 4 jaunuolius, kurie iš užsidegusio laivelio turėjo šokti į vandenį. Iš jų tik vienas temokėjo plaukti.

Miesto majoras Wells rūpinasi, kad Jurkėnas būtų apdovanotas už tokį drąsų žygi.

Mirė K. Šimkonis

Balandžio 2 d. mirė, o balandžio 4 d. palaidotas Notre Dame kapuose Kastantinas P. Šimkonis, 83 m. amž., ilgametis Keleivio skaitytojas, rėmėjas ir platintojas. Laidotuvės buvo privačios.

Mirė

Per kovo mėnesį mirė 14 lietuvių, jų didžiūma dar palyginti jauno amžiaus. Daugiausia mirė širdies liga.

Lankėsi Worcesterį

Keturių dienų atostogų buvo atvykęs savo tėvų Bronės ir Julius Sviklų aplankyti jų sūnus Algis Sviklas, karinę prievolę atliekas marinių stovykloje No. Carolinėj. Vėlykų rytą jis jau turėjo išvykti.

Adv. Elena Armanienė iš Baltimorės, Md., Vėlykas praleido pas savo draugę Oną Kilmonienę. Telefonu ji pasveikino ir jūsių bendradarbi ir papasakojo Baltimorės naujienas.

Iš New Britain, Conn., buvo atvykęs muzikas Jonas Beinorius ir Kostas Valiūnas.

Daug kas negirdi L. Varpo

Čia mažai kas dabar girdi Laisvės Varpą, nes neturi FM bangų aparatų.

Gavo stipendiją

Našlaičiai Vincas ir Povilas Gvazdauskai, Vinco ir Marijonos Gvazdauskų sūnūs, gavo nemažas stipendijas mokslui tęsti.

A. Lendraitienė nusilaužė koją

SLA 57 kuopos fin. sekr. Elena Kriaučelytė-Lendraitienė, nuvykusi į New Britain pas savo draugę Pinkevičienę, paslydo kambario ir krisdama ant žemės nusilaužė koją. Dabar guli New Britain General ligoninėje. Linkiu jai greičiau pasveikti.

Juozas Krasinskas

POVILAS DARGIS APIE JAUNIMO KONGRESĄ

SLA prezidentas Povilas Dargis pakviestas į Jaunimo Kongreso garbės komitetą. Jis apie tą kongresą šitaip sako:

"Laikau Jaunimo Kongresą svertu gyvenančių lietuvių istoriniu žygiu. Tokios jaunimo pastangos džiugina mus visus, ypač Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kuris šiais metais, minėdamas savo gyvenimo 80 metų sukaktį, ypatingą dėmesį skiria jaunimui. Jaunimo Kongresas stiprina visos vyresniosios kartos viltis sulaukti uolių veikėjų ir talkininkų lietuvybei išlaikyti ir mūsų tautos laisvei atgauti.

"Linkiu Jaunimo Kongresui geriausios sėkmės visuose jo užsimojimuose".

AUKOS TAUTOS FONDUI

Vliko laisvinimo darbams remti Tautos Fondas gauna daugiau auksu. Pastaruoju laiku aukas prisuntė šie igaliotiniai:

B. Vitkus, Chicago, Ill., — 200 dol., kuriuos po \$10 auksu kun. Pr. Baltrumas ir P. Patlaba, S. Balčiūnas, J. Juozaitis, A. Kareiva, St. Rauckinas, M. Sirutytė, P. Stakė, St. Vilūnienė, J. Dėdinas, A. Lietuvninkas, V. Kaveckas, A. Tumosa; daktarai—J. Starkus, P. Kisielius, J. Baktys, Z. Danilevičius, L. Kriaučiūnas; kun. K. Juršėnas ir A. Stašys.

P. Kaladė, Boston, Mass., — 84 dol.; auksu po \$10: P. Kaladė, M. Šimkevičius, J. Strazdas, Vl. Kulbokas, A. Mažiulis ir dr. J. Kuodis; po \$5: A. Keturakis, St. Leimionienė, Br. Kruopis ir A. Puskepalaitis; 3 dol. J. Kuodys.

A. S. Trečiokas, Orange, N.J., — 69 dol.; surinko iš S. Kontrimo \$50, A. Trečioko \$10, V. Boreikos \$5 ir kitų.

B. Žukauskas, Chicago, Ill., — 60 dol., kuriuos sudėjo po \$10: J. Dėdinas, J. Janušaitis, P. Gruodis, prel. M. Krupavičius ir prekyba P. Rama.

Irž. W. J. Dilis — 35 dol. gaves iš kun. P. Totoraičio \$15 ir J. Kungio \$20.

Prof. I. Končius, Bristol, Conn., — \$31. J. Makauskis, Brooklyn, N.Y., — 32 dol.

St. Bučys, Dayton, Ohio, atsiuntė 20 dol. (po \$10 kun. Narbutas ir St. Bučys).

Igaliotiniams ir visiems širdingai dėkoja Tautos Fondo Valdyba

LATRAI LAUKIA EILĖS KRYŽIUI PANĖŠTI

Sartenos kaime, Korsikos saloje, nuo Viduramžių yra praktikuojamas paprotys: nusidėjėliai čia atvyksta Vėlykų Didįjį Penktadienį iš to kaimo katalikų bažnyčios nunešti kryžių į tolokai kalvose įrengtą Golgotą.

Vienas piligrimas aprašo tokį vaizdą iš praeitų Vėlykų meto.

Didįjį Penktadienį, lygiai 9:30 val. ryto, iš bažnyčios pajudėjo didžiulis gremėzda vyras, basas, raudona kauke veidą apsimovęs, ant dešinės kojos staibio 31 svaro sunkumo grandinę užsidėjęs, labai dideliu ir sunkiu ažuolo medžio kryžium velkinas ir sunkiai dejuodamas: "Pardono, mio Dio, pardonno..." (Atleisk, mano Dieve, atleisk).

Tiek populiarius yra šis religinis sportas, kad kandidatų savanorių eilė kryžiui per Didįjį Penktadienį nešti yra užpildyta mažaisiais 40 metų ateitin. Aplikantų kryžiui nešti yra užsirašę iš visų pasaulio kraštų, net iš Madagaskaro. Aplikantai yra visokie gembleriai, svetimotriaučiai, arkliaivagiai ir kt.

Pradžioje minėtasis gremėzda, bėdamas Sartenos kaimo gatvės aštriu grindiniu, kelis kartus susikruvinokojas ir parvirto, bet kiekvieną kartą prie jo iš žiūrovių minios prieidamas "Simonas Cirenietis", užuot padėjęs kryžių panėšėti, gremėzdai šaukė į ausį: "Kelkis! Juk pats to norėjai!" Pagaliau, kai nešikas visškai pavargęs ir nebekėlė, jis buvo kaimo bažnyčios klebono automobiliu pavežtas šalin, o ta proga susirinkusi apie 15,000 žmonių žiūrovų minia smarkiai plojo.

"Naujienos"

MAIKIO KRAITIS

Maikiui su tėvu auksu: Po \$5: P. Vaičiūnas, Brockton, Mass., B. Simanavičius, Providence, R. I., K. E. Kriaučiūnas, Hialeah, Fl., A. Sukauskas, Detroit, Mich., ir G.S., Dorchester, Mass. J. Lukaševičius iš Anglijos \$4.75.

J. Grigas, Lichtfield, Mich., \$4.

Po \$2: Stepanis, Rochester, N.Y., A. Gavėnas, Atlantic City, N.J., P. Venciūnas, Calgary, Alberta, J. Savulionis, Miami, Fla.

A. Kučinskas, Calgary, Alberta, \$1.55.

Po \$1: R. Jatulis, Weland, Ont., B. Walter, Unionville, Conn., I. Kazlauskas, North Bay, Ont., P. Sabaliauskas, Naugatuck, Conn., O.A., So. Boston, Mass., J. Višniauskas, Gardner, Mass., A. Urbon, Rockford, Ill., S. Weaver, Bridgeport, Conn., Ekelevich, Newark, N.J., P. Jurkštas, Rochester, N.Y., J. Dunaitis, Detroit, Mich., J. Karpa, Coronation, Alberta, K. Miller, Greenburg, Pa., M. Gineitienė, Dorchester, Mass., J. Mačionis, Mainas, ir G.S., Dorchester, Mass., ville, W. Va.

B. Sinkevičs, Woodhaven, N.Y., \$0.75.

Maikis ir tėvas dėkoja auksotojam.

"Kelcio" administracija

Pradėtas statyti paminklas ant žuvusio prezidento John Kennedy kapo Arlingtono kapinėse. Jau padėtas pirmasis iš Deer Island, Me., atvežto granito gabalas. Jis sveria 11 tonų ir yra 12 pėdų ilgio. Tokių gabalų bus 2,000. Priešaky matyti dabartinis kapas, tvorele aptvertas.

Jacqueline Kennedy Vėlykų atostogas praleido savo seno bičiulio užsienio reikalų ministro Miguel A. Carrasco šeimoje. Čia ją matome kalbant su Argentinos prezidentu Arturo Illia ir jo žmona.

IS BALFO VEIKLOS

Balfas sutaupė \$18,000

1966 m. sausio-kovo mėnesiais Balfas centre turėta 42,403 dol. pajamų, o išleista tik 24,264 doleriai. Taigi "sausėnėms" dienoms atliko dar 18,139 doleriai. Reikia čia pažymėti, kad beveik visų vietovių rinkliavos jau prisištos, vasaros mėnesiai būna ne tik gamtoj, bet ir Balfui sausi. o šalpos darbai nestabdomi ir vasarą, tad tos liekanos ištirps kaip cukrus.

Trijų mėnesių pajamos

Balfas sausio-kovo mėnesiais gavo bendrai šalpai 32,350 dol., Vasario 16 gimnazijai 7,073. Saleziečių gimnazijai 1,380. Nario mokesčių sumokėjo 608 asmenys. 984 dol. gauti iš smulkių šaltinių (būtų nuomos, nušimčiai, parduotos atlaikos ir pan.).

Sausio-kovo mėnesiais sumokėta 9,102 dol. už 122 siuntinius į Sibirą, Lietuvą, nusijusta mokykloms suaukoti 8,453 doleriai. Virš tūkstantio dolerių išsiųsta pinigais Vokietijos lietuvių šalpai, 1,482 doleriai sumokėta paštui už 342 įvairius individualios šalpos siuntus. Taip pat per 500 dolerių išsiųsta pinigais į įvairius kraštus.

Penkios Balfos šalpos siuntos kasdien

Sausio-kovo mėnesiais Balfas išsiuntė 342 įvairius siuntinius į įvairius pasaulio kraštus. Lenkijon nusiųsta 161 siuntinys su vartotais rū-

bais ir 18 vaistų siuntinių. 26 siuntiniai buvo išsiųsti su knygomis, iš jų net 19 į Australiją (aukotojų pageidavimas). Visų Balfos siuntinių vertė siekė 20,000 dolerių, tačiau vartoti rūbai ir knygos buvo Balfui dovanoti, kai kas atsiųsta į centrą net iš Kenados ar tolimų lietuvių kolonijų.

Testamentą reikia gerai parašyti

Paskutiniu laiku Balfos reikalų vedėjui teko dalyvauti teismuose, kurie tvirtino testamentus. Balfas neturi jokių sunkumų gauti Balfui užrašytas sumas, tačiau didelės, beveik neveikiamos kliūtys, kai palikimą reikia išgauti, kai jis užrašytas giminiams ir Lietuvai, kurios okupacijos JAV nepripažįsta, ir JAV teismai bijo, kad palikimas nepatektų į okupantų rankas. Jei testamentas rašytojas paliktų pinigus Balfui ir atskiru raštu (ne testamentu) Balfui nurodytu, kaip jis turėtų pasielgti Lietuvoje likusių giminių atžvalgų atrodė, sunkumų būtų išvengta, ir mirusiojo giminės savo dalį gautų. Balfas čia neturėtų jokio pelno, o tik darbo, bet Balfas jokio pelno ir nesiekia, o nori tik padėti.

Prašymų srovė į Balfą centrą nuolat teka, gurguliuoja. Kol bus ištekliai, — tie prašymai bus patenkinti. Balfos centras netiki, kad dosnūs JAV lietuviai kada nors atsisakys nušluostyti vargano brolio ašaras.

Kun. L. Jankus, Balfos Reikalų Vedėjas

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Turizmo karštingė

Raudonosios "Laisvės" aplinkoj leidžiami gandai, kad šiemet esą užsirašiusių turistais vykti pavergtojon Lietuvos per 600 asmenų ir dauguma jų naujakuriai su savo šeimomis. Todėl generalo, o dabar turizmo duririnko Karvelio igaliota moterėlė darbuojasi išsiujuosusi, kad tik visi skubėtų užsirašyti, nes vėliau nebūsią vietų...

Zinoma, tai propagandos sumetimais skleidžiami gandai, kuriais norima paskatinti tokiai kelionei registruotis ir jai pasirošti.

Pereitais metais taip pat gyrėsi, kad tūkstantis JAV netuvių aplankysiąs dainų šventę Vilniuje, o iš tikrųjų tokių atsirado tik nepilnas šimtas.

Matyti, duotas Kremliaus toks isakymas, kad šiais metais nustatytu planu atsirastų bent keli šimtai turistų į Lietuvą. Ir atrodo, kad iki šiol "Laisvės" parinktais turistais tenyščiai propagandistai nelabai patenkinti. Jie nuvykę ten nieko negalėjo papasakoti net apie bendrines JAV lietuvių organizacijas, kai kurie nežinojo net jų vardų, nemokėjo čionykštės laisvinimo veiklos tinkamai nuniekti, o grįžę taip pat nesugebėjo atlikti čia tų komunistinės propagandos uždavinių, kurių iš jų tikėtasi.

Todėl dabar labiau pageidaujami iki šiol visai plūstieji naujakuriai, nes manoma, kad jais bus galima daugiau pasinaudoti, nei "Laisvės" auklėtiniais.

Štai kodėl ir leidžiami gandai, kad jau daug naujakurių yra pasirašiusių šią vasarą vykti pavergtojon Lietuvon.

Salomėja Lietuvon buvo nuvykusi jau kelis kartus, bet paskutinį kartą grįžusi net nepasigyrė, ką ten mačiusi ir girdėjusi. Šiais metais ir komunistinius atlaides, regis, pasišovusi vykti pati "Vienybės" leidėja.

Nugirdės

Nauja lietuvių radijo programa

"Laisvės žiburio" naujoji radijo programa New York, pradėdant balandžio 24 d., bus girdima kiekvieną sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Programa girdima iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

"Laisvės žiburio" adresas: Romas Kezys, 62-15 69 Place, Middle Willage, N.Y. 11379. Tel. TW 4-1288.

Šiuo adresu taip pat galima kreiptis, norint už savikainą įsigyti gerus AM FM radijo aparatus.

DETROIT, MICH.

Bendruomenės suvažiavimas

Balandžio 30 d. ir gegužės 1 d. čia posėdžiaus JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba. Tai bus dabartinės tarybos trečiasis suvažiavimas.

St. Kairio ir K. Bielinio urnos su pelenais perkliamos į Tautines kapines Chicagoje.

Mirusiųjų St. Kairio ir K. Bielinio urnas su pelenais giminių perkliama į Lietuvių tautines kapines Chicagoje ten saugoti.

St. Kairio ir K. Bielinio urnu su pelenais perdavimo ceremonijos įvyks Chicagoj kapinių puošimo dieną — gegužės 30 d.

Urnas iš New Yorko palaidės, be giminių, Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Centro Komiteto atstovai ir dar kiti.

Tautinių kapinių vadovybė, turėdama galvoje mirusiųjų didelius nuopelnus Lietuvai ir lietuvių tautai bei darbo žmonėms, už urnų saugojimą neims jokio mokesčio.

Ten pat jau saugojama ir buvusio Lietuvos prezidento K. Griniaus palaikų urna.

BROOKLYN, N.Y.

Mirė K. Šimanskas

Kovo 27 d. po operacijos mirė lietuviams gerai žinomas maisto dalykų krautuvės savininkas Kazys Šimanskas, apie 60 m. amžiaus, palikęs liūdinčius žmoną ir sūnų.

Prieš daugiau nei 30 metų vėlonis kartu su draugu Kaziu Mikšiu atidarė maisto dalykų krautuvę ir, sąžiningai prekiaudami, įsigijo didelį savo tautiečių pasitikėjimą, todėl atidarė ir antrą krautuvę. Jie gamindavo lietuvių skoniui pritaikytas dešras ir skilandžius, turėjo Mass. lietuvių bitininko medaus ir Mich. lietuvių lietuviško sūrio.

Prieš 3 metus K. Mikšys, nuvažiavęs į sandėlį atsivežti prekių, krito ir mirė. Šimanskas, vienas liks, turėjo antrąją krautuvę uždaryti, o dabar gal toje Brooklyno dalyje bus uždaryta ir paskutinioji lietuvių maisto krautuvė.

Išsėkis, Kazy, ramiai sveitingoje žemėje! Tavo našlei, sūnui ir giminiams reikiu gilią užuojautą.

K. Zemaitis

17 CHRYSLER SU TRUKUMAIS

Kol kongresas nesidomėjo automobilių saugumu ir nepradėjo svarstyti atitinkamo įstatymo, tol atrodė, kad visi automobiliai buvo išleidžiami be trūkumų, bent patys fabrikantai apie tuos trūkumus neužsimindavo.

Bet kai kongresas sujudo, tai ir fabrikantai negali būti ramūs. Jau rasėme, kad General Motors paskelbė išleides pusantro milijono Chevrolet su trūkumais, štai vėliau ir Chrysler prisipažino, kad jo naujųjų Dodge 17,000 esą su reguliatoriaus trūkumais. Abi firmos žada tuos trūkumus savo lėšomis pašalinti.

Iš pavergtos Lietuvos

Naujas mašinas pirma reikia sutaisyti

Komunistai biurokratai, i-tikinėdami kolchozinės sistemos pranašumu, visada pabrėžia, kad bus išnaikinti visi varginantieji rankų darbai, nes žmogaus ir arklio jėgą pavaduosiančios mašinos.

Kitaip kalba praktikai. Šiaulių rajono Gilvyčių sovchozo direktorius A. Zukas Tiesoj (1966, nr. 66) tiesiai pareiškia, kad su traktoriais pusė bėdos, bet visos kitos mašinos (kurios biurokratai didžiuojasi) visiškai netikusios ir nieko jos nepavarduoja: "Be išankstinio 'kapitalinio' remonto su šiomis mašinomis į lauką negali važiuoti".

Ukio direktorius kaltina mašinų gamyklas. Paminėjęs visos eilės (Rusijos gamyklose pagamintų) mašinų vardus, sako, kad jas gavus, "beveik visada tenka iš naujo pervirinti kai kurias siūles, glaudžiau suleisti plokštumas, pakeisti krump-liaučius bei žvaigžd. ačių padėti, permontuoti neteisina-gai pritvirtintus guolių korpusus, kai kada net pakeisti metalo rūši. Šitokiems darbams reikia turėti specialią mechanizatorių brigadą ir geras dirbtuves."

Ne veltui kiti siūlo, kad Lietuvoje ar kur nors kitur Pabaltij būtų steigiamas specialus žemės ūkio mašinų fabrikas gaminti Baltijos kraštams tinkamas mašinas. Bet be Maskvos leidimo tokio fabriko steigti negalima, o Maskvoje toks dalykas į planus neįrašytas.

(Elta)

Priminė Lietuvos Statutą

"Lietuvos Statutui 400 metų" — tokia antraštė kovo 26 d. Vilniaus Tiesoj paskelbtas straipsnis apie didįjį Lietuvos teisės dokumentą (autorius V. Raude-liūnas).

Iš tikrųjų 400 metų suėjo (kovo 11 d.) nuo Antrojo Lietuvos Statuto patvirtinimo. Pirmoji Lietuvos Statuto redakcija buvo priimta 1529 metais, antroji 1566, o trečioji — 1588 metais. Antrosios redakcijos priėmimo su-kaktis panaudota kaip pro-ga apskritai priminti Lietu-vo Statuto reikšmę.

Straipsnio autorius kalba apie Lietuvos statutą be šio meto politinės propagandos nuspalvinimo, tad ir prade-da tokiu pareiškimu: "Ista-tymų kodifikacija feodali-nėje Lietuvoje yra vienas iš reikšmingiausių mūsų pra-eities kultūros reiškinio ir juridinės minties brandos faktų". Nurodo, kad Lietuvos Statutas turėjo įtakos visų kaimyninių kraštų teisės iš-sivystyme: vokiškoj Prūsijoj, Lenkijoj, Maskvoje, Lat-vijoj, Estijoj ir ypač Ukrainoj. "Netgi prijungus Lietu-vą prie Rusijos, Statutas bu-vo palikęs galioti ir tik 1840 metų birželio 25 d. caro įsa-ku jis buvo pakeistas bend-rais Rusijos imperijos įstaty-mais."

Tas priminimas išryškina skirtumą tarp carų (Kotri-nos, Aleksandro I, Mikalo-jaus I) ir bolševikų (Stali-no) skubėjimo naikinti Lie-tuvos savaimingumo pėda-kus. Carai savus įstatymus Lietuvai primetė tik po pus-

penkto dešimtmečio nuo už-ėmimo, o 1940 metais jau po puspenkto mėnesio įsakas iš Kremliaus primetė Lietuvai RSFSR kodeksus..

(Elta)

A. Žmuidzinavičiaus muziejus

Dailininkas Antanas Žmui-dzinavičius, šį rudenį bai-gias 90 gyvenimo metų, o dar tvirtas ir veiklus, savo 75 metų kūrybinio darbo vaisius — apie 2000 pa-veikslų — atidavė globoti valdžiai (padovanojo) liau-džiai, kaip sako valdiniai laikraštininkai).

Jiems valdžia įrengė tam tikrą Čiurlionio vardo gale-rijos skyrį (filialą), kurio atidarymo iškilmės buvo ko-vo 22 d. Savo kalboje Žmui-dzinavičius dėkojo valdžiai ir partijai, kad pritarė jo pa-siūlymui ir kad įrengė tą muziejų.

Maitina medaliais

Negalėdami gyventojus aprūpinti būtiniais reikmeni-mis, dabartiniai Lietuvos valdytojai nešyksti jiems vi-sokių ordinų štai tokiems skardelemis atžymėtiems vien "gyvulininkystės pir-mūnams" surašyti neužteko net trijų didelių Tiesos pus-lapių.

Jurgiui Petrauskui 80 metų
Dramos aktorius Jurgis Petrauskas balandžio 6 d. sulaukė 80 metų amžiaus. Jis tebegyvena Kaune ir esąs pradžėj rašyti atsiminimus. Neseniai jam buvo padaryta sudėtinga akių operacija, ir vėl esąs žvalus ir linksmas.

Būdinga, kas dabarti-niams menininkų veteranų vertintojams atrodo vertin-giausia. Iš atsiliepimo apie J. Petrauską atrodo, tary-tum jo kūrybingumas pasi-reiškęs dviem dalykais: kad jis buvęs "augintas ilgaam-zės rusų realistinio teatro tradicijos" ir, prieš ateida-mas į lietuvišką sceną, vaidi-nęs Ukrainoj, Kaukaze, "po vidurinę Aziją ir po visą plačiąją Rusiją", ir kad — "J. Petrausko daliai teko ne vienas kunigo, popo ir net vyskupo vaidmuo, ir nė kar-tą tuo nesidžiaugė religinin-kai".

Ir šiuo atveju žurnalistas recidyvistiškai patenka į se-ną nenuoseklumą. Reiškia užuojautą J. Petrauskui, kad "Buvo laikai, kai teatras, pataikaudamas miesčioniš-kai laikinosios sostinės "aukštuomenei", vaidino menkaverčius, kartais net a-bejotinos moralės veikalus, ir kai aktoriams neretai te-ko eiti prieš savo prigimtį, eikvoti savo talentą nie-kams". Nenuoseklumas tas, kad, jeigu ir būta ko bent šiek tiek panašaus Kauno te-atre, tai buvo vadovaujant B. Dauguviečiui, kuriam da-bar Vilniuje stovi pamink-las.

(Elta)

J. Paleckis Australijoje

Į tarptautinės parlamenta-rinės sąjungos susirinkimą Australijos sostinėje išvyko ir Sovietų Sąjungos "parla-mentariai". Tai delegacijai vadovauti, nieko geresnio nesant, pavesta Justui Pa-leckui, kuris turi ir Sovietų S-gos Aukščiausios Tarybos pirmininko pavaduotojo ti-tulą.

Demonstracijos įvairiais tikslais: viršuje Saigono stu-dentai reikalauja baigti karą. Vidury Hong Kongo po-licija ašarinėmis bombomis sklaide jaunųjų demon-straciją prieš vienu centu keltuvo kainos pakėlimą. Apa-čioje išdaukiančių studentų riaušės Ft. Lauderdale, Fla.

Jaunimo peticija ir kongresas

JAUNIMO PETICIJA

1. Parašų rinkimas Jauni-mo Peticijai vyksta labai sėkmingai visame laisvaja-me pasaulyje. Darbo pra-džia yra labai gera ir džiū-ginanti.

2. Australijos lietuvių sa-vaitraščio "Mūsų Pastogės" žodžiais: "kiekvienas para-sas yra tarsi laisvės sūvis, kuris gali atnešti paverg-tiems broliams ir tėvų žemei laisvę. Kaip totaliai šiandien Lietuvoje pavergta tauta, taip totaliai mes laisvieji junkimės laisvės kovon, ku-ri yra ir teisėta, ir šventa."

Tad kviečiam visus su dar didesniu pasišventimu rinkti parašus — laisvės sūvis — Jaunimo Peticijai!

3. Jaunimo Peticija siekia šių tikslų:

a) prašyti Jungtines Tau-tas pasmerkti rusų kolonia-lizmą Europoje ir grąžinti Lietuvai laisvę ir nepriklau-somybę,

b) parodyti pasauliui, kad laisvėje lietuvių yra daug ir visur,

c) dar daugiau pralaužti tylos uždangą visame pasa-ulyje, reikalaujant pavergtai tautai jos teisų,

d) į aktyvų Lietuvos lais-vės kovos darbą įtraukti kiekvieną lietuvi, ypatingai priaugusią jaunąją kartą, laisvajame pasaulyje,

e) sustiprinti brolių ir se-sių viltis pavergtose tautoje, nes už juos nuolat kovoja laisvieji lietuviai.

4. Jaunimo Peticija turi būti renkama visur ir visa-da:

a) visuose minėjimuose,

JAUNIMO PETICIJA

b) prie kiekvienos baž-nybės,

c) visose krautuvėse, istai-gose, darbovietėse,

d) mokyklose ir universi-tetuose,

e) aplankant kiekvieną lietuvi namuose,

f) įvairiomis kitomis pro-gomis.

5. Jaunimo Peticijai para-sus turi rinkti kiekvienas su-sipratus lietuvis. Į parašų rinkimo darbą įtraukti:

a) kiekvieną jaunuolį bei studentą,

b) lietuvių Bendruome-nės apylinkes,

c) visas lietuvių organiza-cijas, klubus, sambūrius,

d) lietuvių krautuves, i-staiges, profesionalus,

e) lietuvių parapijas ir vi-sus dvasiškius,

f) laikraščių redakcijas ir radijo klubus,

g) Lietuvos Vyčius, Susi-vienijimus, senuosius ir nau-juosius ateivius,

h) pensininkus,

i) visus lietuvius.

6. Jaunimo Peticijai vesti gyva akciją lietuvių ir kita-taučių spaudoje ir per radi-ją. Pagaminti specialius rek-laminčius parašus, nurodant, kur Peticiją galima pasira-šyti.

7. Užpildytus JP lapus ne-delsiant grąžinti PLB JM Talkos Komisijai. Iš jos gau-ti naujus tuščius lapus. Kur yra patogų, galima patiemti JP blankus persispausdinti.

8. Jaunimo Peticijos teks-tas yra labai trumpas ir aiš-kus:

"UNITED NATIONS!"

—Condemn Russian colo-nialism in Europe
—Restore Freedom and In-dependence to LITHUA-NIA"

9. Jaunimo Peticija bus įteikta Jungtinėse Tautose vadinamam "24 Komitetui" (Committee of 24 to Investi-gate Colonialism). Jaunimo Peticijos įteikimas bus per patį Jaunimo Kongresą (bir-želio 30—liepos 3) arba tuoj po Kongreso.

10. Pasaulio Lietuvių Jau-nimo Kongresas priims Jaunimo Deklaraciją, kuri pa-aikins, kodėl visi lietuviai per jaunimą įteikia Jungti-nėms Tautoms savo Peticiją. Deklaracija pabrės dabarti-nį rusų komunistų genocidą Lietuvoje, ypatingai jauni-mo atžvilgiu. Jaunimo De-klaracija bus kaip priedais prie Jaunimo Peticijos. Kar-tu bus įteikiama ir kita įvairi dokumentacija.

11. Jaunimo Peticijai ir Deklaracijai įteiks Jaunimo Kongreso atstovų delegaci-ja, kuri vėliau lankys savo kraštų ambasadas prie Jungtinių Tautų. Visų val-s tybių ambasadoriams bus pranešta apie įteiktą Petici-ją, duotas deklaracijos nuo-rašas, kiti dokumentai, ir jie prašomi paremti Jaunimo Peticiją.

12. Jaunimo Peticijai gau-tas visų lietuvių veiksmų vieningas pritarmas. Dėl Deklaracijos turinio, pobū-džio ir kitų smulkmenų ta-tuvius iškilieji bei vadovau-jantieji asmenys ir Jauni-mo Kongresą rengiančių jaunimo organizacijų pirmi-ninkai.

13. Dėl Jaunimo Peticijos įteikimo Jungtinėse Tautose procedūros ir vėliau lanky-mosi pas įvairių valstybių ambasaderius yra dirbama kartu su New Yorke gyve-nančiais asmenimis ir lais-vinimo institucijomis.

14. Jaunimo Peticijos la-pų siuntimą, surinkimą, in-formaciją ir kitus panašius reikalus tvarko PLB JM Talkos Komisijos pirminin-kas Vytas Kamantas (477 Cole Plaza, Willowick, Ohio 44094).

15. Iš laikraščių iškirptos ir pasirašytos J. Peticijos Blankos bus per fotografuo-tos, kad būtų vienodo dy-džio ir formos su kitomis blankomis įteikiant Jungti-nėms Tautoms.

JAUNIMO METŲ SŪKIS

1. Jaunimo Metų sūkis. PLJK Komiteto nustatytas ir PLB Valdybos paskelbtas, yra:

Mūsų jėgos, mūsų žinios
Laisvai Lietuvai Tėvynei!

2. Sūkis yra surimuotas, kad būtų skambesnis ir leng-viau atsimenamas.

3. Sūkis yra aiškinamas taip: viso lietuvių jaunimo jėgos, darbas, mokslas, ži-nios ir energija skiriama Lietuvos laisvės kovai. Visi jaunimo pasireiškimai yra dedikuojami Lietuvai Tėvy-nei ir nemirštančiai lietuvių tautai. Jaunimas tiki laisvos Lietuvos Tėvynės prisikėli-mu ir nepriklausomybe.

4. Visi lietuviai prašomi šį sūkį naudoti visomis tinka-momis progomis.

PRIEŠKONGRESINĖS JAUNIMO STOVYKLOS

1. Prieš Jaunimo Kongre-są, birželio 19-25 d. Daina-

vos stovyklavietėje Michi-gane ruošiamą kitų kraštų atvykusiems atstovams drau-gė su kviestais JAV ir Ka-nados jaunimo atstovais spe-ciali studijų savaitė. Dalyvių skaičius 100-150 žmonių.

2. Birželio 25-30 d. toje pačioje Dainavos stovykla-vietėje vyks didelė bendra Prieškongresinė Jaunimo Stovykla. Dalyvių apie 500.

PASAULIO LIETUVIŲ

JAUNIMO KONGRESAS

1. Pasaulio Lietuvių Jau-nimo Kongresą šaukia Pa-saulio Lietuvių Bendruome-nės Valdyba, susitarusi su lietuvių jaunimo organizaci-jomis, 1966 Jaunimo Metų birželio 30—liepos 3 Chica-goje, JAV.

2. PLJKongreso ruošimu ir pravedimu rūpinasi PLJK Komitetas, sudarytas iš JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų deleguotų at-stovų ir PLB Valdybos kviestų asmenų.

3. PLJK Komitetui vado-vauja visų Komiteto narių išrinktas PLJK Komiteto pirmininkas Algis Zapa-rackas, vicepirmininkai Vaclo-vas Kleiza, Gabrielius Ged-vila, Eugenijus Vilkas, sek-retorė Zita Acelinaitė ir vyk-domasis sekretorius Romas Sakadolskis.

4. PLJKongresą globoja PLB Valdyba ir PLJK Gar-bės Komitetas, į kurį pa-kviesti laisvojo pasaulio lie-tuvių iškiliieji bei vadovau-jantieji asmenys ir Jauni-mo Kongresą rengiančių jaunimo organizacijų pirmi-ninkai.

5. PLJKongresui popula-rinti yra pagamintas PLJK plakatas. Plakatą paruošė dailininkas Telesforas Va-lius Kanadoje, jį visiems siunčia ir platina Kanados JM Komiteto pirmininkė Giedrė Rinkūnaitė (146 Close Ave., Toronto 3, On-tario, Canada).

PLB Jaunimo Metų Talkos Komisija

IS KOMUNISTŲ LAIVO PABĖGO 9 JŪRININKAI

Iš į Nova Scotia (Kanado-j) pakraštį atvykusio žve-joti Rytų Vokietijos žvejų laivo per tris dienas pabėgo 9 jūrininkai. Kapitonas, bi-jodamas palikti be įgulos, pasiskubino grįžti, iš kur at-vykęs.

ATSIUNTĖ PAMINETI

Europos Pavergtųjų Tau-tų Sambūris atsiuntė pami-nėti esto Aleksander Kutt parašytą 26 psl. knygelę "Prices and the Balance Sheet in 10 Years of Soviet-Captive Countries Trade, 1955-1964."

Joje autorius aiškiai pa-rodė, kad per 10 metų So-vietų S-ga iš 7 nuo jos pri-klausančių valstybių (Alba-nijos, Bulgarijos, Čekoslova-kijos, Rytų Vokietijos, Vengrijos, Lenkijos ir Ru-munijos) pasipelnė 12 bil. 773 mil. dolerių (7 bil. 274 mil. dol. mažiau mokėdama už išvežamas prekes ir 5 bil. 499 mil. dol. daugiau imda-ma už į jas įvežamas savo prekes).

Nereikia aiškinti, kad pre-kiaujant su Lietuva ir kito-mis Pabaltijo valstybėmis Kremliaus ponų nagai dar labiau yra į save palinkę.

IDOMIOS KNYGOS

Romanai

Jurgis Gliauda, DELFINO ZENKLE, premijuotas ro-manas, 234 psl., kaina \$2.50

Albinas Baranauskas, KARKLUPENUOSE, pre-mijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Kazys Almenas, UPE I RYTUS, UPE I ŠIAURĘ, romanas 1 dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos da-lies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS I KAIRĖ, premijuotas roma-nas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, GY-VENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigran-tų gyvenimo, 242 psl., kai-na \$2.50

Jonas Aistis, POEZIJA. Joje yra šio žymaus poeto visi eilėraščiai, 420 psl., kai-na \$6.

Alė Rūta, PRIESAUKA, Didžioji meilė, II d., roma-nas, 309 psl., kaina \$3.25.

Jurgis Gliauda, SIKSNO-SPARNIŲ SOSTIAS, premi-juotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, UPE TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KAL-NŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralikauskas, TI-NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, VIENI-SI MEDŽIAI, 117 psl., kai-na \$ 1.50.

Juozas Svaistas: ZIOB-RIAI PLAUKIA, romanas iš knygosio kun. M. Sica-raviciaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Juozas Svaistas: JO SU-ZADETINE, premijuotas romanas iš Vlado Kudirkos gyvenimo, 394 psl., kaina \$4.00

Aloyzas Baronas: LIEP-TAI IR BEDUGNĖS, pre-mijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 402 psl., kaina \$4.50.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išaukieti savo vai-kus pilnais žmonėmis ir ti-krais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Pranas Naujokaitis: U-PELIAI NEGRIZIA I KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

Vincas Ramonas: MIG-LITAS RYTAS, 166psl., kaina \$2.00.

MINDAUGO NUZUDY-MAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

Tos knygos gaunamos ir Keleivio administracijoje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Koman, Maiki, koman, pasikalbesime apie šio svieto mandrybes.

— O ką tėvas vadini vadini "mandrybėmis"?

— Nu, vot, paimkim kad ir tokį dzivaliogą, kaip Rusiją. Juk žinai, kad dabar Maskvoj yra susirinkę viso svieto komunistų skodas, kur jie visus ir viską kritikuoja. Nu, tai aš rokuoju, kad mudu turėtume ir juos pakritikuoti, ar ne?

— Pakritikuoti galima, bet kodėl tėvas Rusiją vadini "dzivaliogą"?

— Nu, tai kaip kitaip ją pavadinti? Juk žinai, kad neseniai dar ji buvo istizus, kaip vakarykštis kisieli. Lietuvoje mes važiuodavom į kermosius gražiai apsirengę, svaksuotais kamašais apsiavę, o ruskeliai atvykdavo is Maskolijos basi ir vasaros metu kailiniais apsiavę, ba kitokių drabužių neturėjo. Po kailiniais ir marškinų neturėdavo. Buvo plaukais apžėlę ir niekad nesiprausdavo. Vienu žodžiu, buvo tamsus narodas.

O pažiūrėk, kas dabar darosi! Jų sputnikai jau aplink mėnulį skraidė. Atsiūcia iš tenai pikierių. Gali sakyti, kad pralenkė ir Amerikos mokslininkus. Ir visa tai atsitiko taip greitai, kad nesinori net savo akimis viaryti. Nu, ar tai ne dzivuliogai?

— Kad rusai buvo atsilikę nuo Vakarų Europos, tai tiesa. Bet tėvas klysti manydamas, kad jie pakilo labai greitai. Iš tikrųjų jie vijosi paskui Vakarų daugiau kaip tūkstantį metų, kol pasiekė dabartinio laipsnio.

— Sakai, jie vijosi? Ar tai Vakarai bėgo nuo jų, jei-gu reikėjo vyti?

— Ne bėgo, bet turėjo aukštą technologiją, prie darbo buvo pritaikę mokslą, ir rusai stengėsi iš jų mokytis. Ypač jų caras Petras Didysis įvedė Rusijon nemažą europietiškių dalykų. Jis buvo išvykęs užsienin ir lai-vy statybos mokytis, kvietė Rusijon visokius meistrus ir administratorius kraštui tvarkyti. Stengėsi ir kiti carai susilyginti su Europa. Ir vis tiek Rusija dar yra atsiliku-

si. Dar neseniai Chruščiovas ramino sovietų gyventojus, kad už 10 metų būsianti pasivyta Amerika. Bet pasirodė, kad jis dumia žmonėms akis, ir dėl to buvo pašalin-tas.

— Maiki, man rodos, kad tu turi misteiką. Juk ruskiai padarė pirmutinį sputniką, ar ne? Ir dabar beveik kas menesį išleidžia į padangę naują aitvarą. Ir da į raketą ir leidžia žmones, tartum norėdami įrodyti, kad nėra nei dangaus, nei Dievo.

— Bet žmonėms, tėve, visų pirma reikia duonos, drabužių ir geros pastogės, o ne raketų. Neprivalgęs žmogus raketos neatsikąs.

O maisto rusams vis trūksta. Ir dabar Nikolai Baibakov, planavimo komiteto pirm-ninkas, pasakė Maskvoje su-sirinkusiam kongresui, kad per pastaruosius penkerius metus sovietų maisto gamy-ba ne tikta nepakilo, bet nu-krito beveik dviem nuosim-čiais. Tai kokia rusams nau-da iš sputnikų ir raketų, kai neužtenka duonos?

— Nu, tai pasakyk, kodėl Maskvos komisarai tiek daug svarbos deda ant sput-nikų, o nepamislina, kad žmonės nori valgyti?

— Sputnikais jie nori paro-dyti pasauliui, kad jų moks-las gali stebuklus daryti. Bet iš tikrųjų, tėve, ir tuo moks-lu rusai negali labai didžiuo-tis, nes tai ne jų genijaus iš-radimas. Prie to daug prisidėjo Amerika ir vokiečių mokslininkai.

— O kaip tu tą išfigeria-vai?

— Kai Vokietija pralaimėjo Antrąjį pasaulinį karą, tai daugumas vokiečių mokslininkų, kurie planavo viso kias raketas ir bombonesius, buvo išgabenti Rusijon. Stalinas to išreikalavo Jaltos konferencijoje, o Amerikos prezidentas Rooseveltas ir Anglijos galva Churchillis sutiko jo reikalavimus pa-tenkinti. Patys rusai išrado tik kolchozus, kuriuos įvedus 1921 metais prasidėjo bado-das, ir išmirė milijonai žmo-nių. Jeigu ne Amerikos pa-galba, gai nedaug gyvų ru-sų būtų likę. Bet buvęs A-

merikos prezidentas Hoove-ris suorganizavo pagalbos tiekimą ir pristatė rusams tūkstančius tonų maisto ir vaistų. Davė mašinų žemei dirbti ir sėklų laukams įsėti. Ir dabar rusai tas mašinas vadina "kombainais", kaip jos vadinamos Amerikoje. Kai Amerika maitino ba-daujančius Rusijos žmones, tai suvežti iš Vokietijos inžinieriai ir mechanikai organi-zavo pramonę. Junkers lėk-tuvų specialistai padėjo ru-sams suorganizuoti oro su-sisiekimą. Kiti įrengė Dize-lion motorų gamybą. Krupo įmonė aprūpino rusus įvairio-mis mašinomis. Rusai dabar giriasi, kad tai vis jų išradimai. Pavyzdžiui, jie didžiuo-jasi savo kovos lėktuvu, ku-rį vadina "MIG-15". O iš tikrųjų tai yra vokiečių "DFS-346" lėktuvo kopija. Jis buvo vokiečio Guenterio sukurtas. Ir tos baisios rake-tos, rodomos Maskvos aikš-tėje per revoliucijos šventę kaip rusų išradimas, yra ne kas kita, kaip "V-2" raketos, kuriomis per karą vokiečiai bombardavo Londoną.

— Ar tu sakysi, kad ir Sputniką vokiečiai išrado?

— Taip, tėve, vokiečiai.

Kai 1957 metų rudenį rusai paleido oran pirmąjį sput-niką, tai iš tikrųjų Vakarai nustebo! Kaip jie galėjo tai padaryti, būdami taip atsi-likę technikoje? Bet paslap-tis greitai paaiškėjo. Tai ne-buvo rusų išradimas. Sput-niką jiems sukūrė Vokietijos mokslininkai, kuriuos Roo-seveltas su Churchilliu Jalt-os konferencijoje dovano-jo Stalinui.

— Maiki, aš negaliu tu suprasti. Juk tie mokslin-nikai nebuvo Roosevelto ar Čirčilio loena prapertę, tai kaipgi jie galėjo būt Stalinui dovantoti?

— Gerai, tėve, aš tuoj pa-aiškinsiu. Karas buvo jau pasibaigęs, kai vienas Ame-rikos pulkininkas Vokieti-joje užtikio Harzo (istark: Harco) kalnuose milžiniškus požemio įrengimus, kur buvo tų pagarsėjusių "V-2" raketų centras. Kai jis atsi-klaušė savo vyriausybės, ką jis turėtų su tuo daryti, iš-pačių aukščiausią sferą atė-jo įsakymas: nieko nedaryti, nieko nejudinti, bet viską išleisti perduoti rusams, nes tai yra jiems pažadėtoje teritorijoje, o Jaltos konfe-rencijoje nutarta, kad visa, kas bus jiems pavestoje te-ritorijoje, turi būti jiems at-duota. Todėl rusai surankio-jo visus vokiečių mokslininkus, kurie buvo surišti su ta fantastiška požemio labora-torija ir kitur, parsigabeno juos Rusijon, davė geras gy-venimo sąlygas ir paprasė dirbti jiems. Ir taip atsirado pirmasis "sputnikas".

— Bai gory, Maik, čia graži pasaka.

— Tai ne pasaka, tėve. bet tikriausia tikrovė.

— Nu, tai papasakok man ir daugiau. Aš norėčiau ži-noti, kada tie ruskiai atsirado ir kodėl jie taip buvo at-silikę nuo kitų tautų?

— Gerai, tėve, papasako-siu apie tai kitą kartą, o da-bar lik sveikas.

— Nu, tai gudbai!

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Ieivija Amerikoje." DAUG PA-VEIKSLŲ. KAINA MINK-STAIS VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00

JAUNIMO KONGRESUI REIKALINGA \$45,000, O TUO TARPU DAR TETURI TIK \$7,000. SKUBIAI VISI AUKOKIME, KIEK KAS IŠGALIME.

PINIGUS SIŪSTI ŠIUO ADRESU: LITHUANIAN YOUTH CONGRESS, 1794 EAST 227 ST., c/o Mrs. B. JUODIKIS, CLEVELAND, OHIO 44117.

Anapus uždangos

Vilniaus dienų prisiminimai

S. GRIEŽĖ

(Tęsinys)

GELEŽINKELIETIS PERKA LIETPALTĮ

Pašaukęs miliciją (Sovie-tų Sąjungoje viešosios ap-saugos organizacija vadinama milicija, ne policija, kaip visur kitur) ir prašau ap-saugos organizacijai daugiau kari-nio pobūdžio uždaviniams vykdyti, o ne kasdieninei žmonių ir jų turto apsaugai (žiūr. Websterį), einu vėl prie Rachmilevičiaus par-duotuvės jį laukti. Tuo tarpu grįžta geležinkelietis ir skundžiasi, kad jo sutiktas gatvėje milicininkas kvie-čiamas atsisakė eiti (matyt, turėjo kitą užduotį atlikti).

Aš jį suraminu, kad jau pats pašaukiau. Čia pat matau atsikubą du jauni vyrukai ci-viliškai apsirengę, tik ant kai-rės rankovės virš alkūnės delno pločio raudoni raiš-čiai su milicijos ženklais. Leitenantas — tikras gaidi-ukas, gal kokius 5 pėdų 5 co-lių, apie 150 svarų, bet žva-lus ir, kaip vėliau pasirodė, nepėsčias. Milicininkas apie 5 pėdų 8-9 colių. Su sena Lietuvos policija šitų vyrų nebuvo ko nę lyginti.

Sutikęs prisistatau ir ke-liais žodžiais paaiškinu rei-kią. Jau 6 val. vakaro, už-darinėjamos parduotuvės. Marči jau užrakinta iš gat-vės. Bet nemažas būrys žmo-nių pagauti smalsumo dar stoviniuoja ir seka iš tolo, kas čia vyksta. Einame į kie-mą, bet ir ten apatinio aukš-to durys užsklęstos net dviem plačiom sunkiom ge-ležinėm štangom ir užrakin-tos didelėm kabanciom spy-nom. Kylame užpakaliniais laiptais į antrą aukštą. Jau ir čia užrakinta, bet dar pa-sigauname laiptuose parda-vėją, aną nedidelį juodbru-vį.

— Atrakink, — trumpai į-sako leitenantas.

— Neturiu raktų, — atsa-ko šis. — Komisaras užraki-no ir išsinešė...

— Tuojau pašauk jį.

— Kur dabar aš jį sura-siu?!

— Aš neklausiu, kur tams-ta jį surasi... Tučtuojau jis čia turi būti su raktais, o ne, tai šauk šaltkalvį, — neat-leidžia leitenantas.

Bet čia pat prisistato ir ko-misaras su raktais ir eina du-rų rakinti. Bet leitenantas pareikalauja vesti iš gatvės.

Pagaliau sueiname visi vi-dun, pakylame į antrą aukš-tą, vėl į tą patį kambarį, ku-riame prasidėjo mūsų "tur-gus" Aš, atskleides užuolai-

dą, parodau tą lietpaltį, nuo kurio buvo nutrauktas po-pierelis (jis jau išlygintas ir vėl prikabinatas) ir prašau apžiūrėti, ar nesuplėšytas. Toliau prašau užprotokuoti, kiek yra kabykloje liet-palčių; kad jie visi turi pri-kabintus lapelius su kaino-mis ir inventoriaus knygos numeriais, vadinasi, pareng-ti parduoti; kad jokio po-tvarkio sustabdyti pardavi-mą iki šiol nebuvo ir kad ko-misaras piktnaudžia savo užimamą vietą.

Komisaras, atsitokėjęs nuo pirmųjų staigijų netikė-tumų, ima pulti:

— Jis dėvi tokį lietpaltį, kokio aš visoje parduotuvė-jė neturiu, — aiškinas jis, taikydamas žodžius man. Be to, nepasisekė, kas esąs, ir jis galėjęs net pro langą iš-mesti tokį pirkėją: kainos šiomis dienomis būsiandis pakeltos, ir todėl jis sulai-kęs pardavimą.

Leitenantas, greitomis ap-žvelgęs parduotuvę, suraso protokolą apie rastą stovį, į-rašo mano ir komisarą pa-aiškinimus ir garsiai proto-kolą perskaito, o komisarui, kaip nemokančiam lietuviš-kai, dar žodžiu išverčia ru-siškai. Ir visi pasirašome. Užbaigęs darbą ir įsidėjęs protokolą portfelin, leite-nantas dar apsidairo. ati-džiai pažiūri komisarui į a-kis ir gana draugiškai prata-ria:

— Atrodo, kad tamsta ne-turi teisinio pagrindo susta-bdyti prekybos. Parduotuvę prekybos metu laikai atdara, pirkėjai lankosi, jokių ispė-jimo ženklų, kad pardavi-mas sustabdytas, nėra...

Norėdamas greičiau už-baigti nemalonų reikalą, ko-misaras liepia geležinkelie-čiui ateiti rytoj, nes dabar jau vėlu, kasa uždaryta ir tt.

Jau gatvėn išėjęs, geležin-keliečiui sakau:

— Jeigu ir rytoj nepar-duos, ateik pas mane.

Ir duodu savo įstaigos ad-resą ir telefoną. Rytojaus ry-tą tuojau po 10 val. geležin-kelietis jau pas mane ir, ži-noma, be lietpalčio.

— Išplūdo ir išvarė, — skundžiasi vargšas.

Kaip žinome, tokiem par-duotuvų komisarams pri-žiūrėti 1940 m. rugpiūčio 10 d. Prekybos komisarato bu-davo paskirti apskričių komi-sarai-prižiūrėtojai, parinkti iš patyrusių ir veiklių koo-peratininkų, visi lietuviai. Vilniuje tokiu komisarui pri-žiūrėtoju buvo plačiai žino-mas kooperatininkas agro-nomas J.B., dabar įsikūręs Chicagoje.

Tuojau parašau jam raštą ir įduodu geležinkeliečiui:

nešk ir prašyk tuojau pagal-bos.

Gavęs mano raštą, Vil-niaus komisarą telefonu iš-saukia parduotuvę ir parei-kalauja pasiaiškinti.

Tie pažada parduoti. Ge-ležinkelietis vėl eina, bet ir vėl grįžta pas mane be liet-palčio.

Dabar jau aš susirišu tele-fonu su Vilniaus komisarui, o šis jau savo ruožtu ne juo-kais užkuria pirtį parduotu-vės komisarui. Tas atbėga aiškintis ir teisintis vis būsi-mu kainų pakėlimu.

Pagaliau net po dviejų mano raštų, kelių telefon-i-rių pasikalbėjimų ir neatlai-daus reikalavimo tik ar ne trečioje dienoje iš ketvirt-o karto geležinkelietis paga-liau nusipirko lietpaltį, bet... net ar ne 16 litų sumokėjęs virš popierelyje pažymėtos kainos, nors viešo kainų pa-kėlimo iki tol nebuvo.

Vėliau paaiškėjo, kad parduotuvės komisarą Pei-sachas Koltūnas (aš pamir-sau arksčiau jį vardu pami-nėti) per tas dienas bėgiojo į kompartijos būstinę, norė-damas išgauti pritarimą kai-noms pakelti. Bet čia turiu visiškai griežtai pabrėžti, kad kompartijos skyriai la-bai atidžiai sekė visa, kas vyko aplinkui, bet niekada nepareikšė tiesioginiai savo pagėidavimų ar net užuomi-nų viešos administracijos pareigūnams. Taigi ir Pei-sacho Koltūno bėgiojimas į partijos būstinę, kad jį ten palaimintų su pakeltom kai-nom, baigėsi nieku, nes ir patys Vilniaus partiečiai bu-vo tik Maskvos marionetės.

Kas turėjo progos užmesti akį į tokių parduotuvų są-skaitybės knygas, lengvai pastebėjo, kad prekyba vy-ko be sustojimo, bet... fak-tinai žymi dalis prekių pa-tamsyje iškeliaudavo pro užpakalines duris. Va, pati-mas tarpininkas gauna glėbį prekių (gali būti ir pil-nas vežimas), sumoka nu-statytą kainą, o vėliau užpa-kaliniuose kiemuose, tarp-vartėse ir talkučėse iš po-skverno pardavinėja jau spekuliacinėmis kainomis. Negalėdami įsigyti reikia-mo daikto parduotuvėse, žmonės priversti pirkti "juo-doje" rinkoje spekuliacinė-mis kainomis. Gautu pelnu dalijasi parduotuvų komi-sarai su tarpininkais. Taigi spekuliaciją ir juodąją rinką Sovietų Sąjungoje išsukia-ne tik prekių trūkumas, bet ir čia mano aprašytas jų pa-skirstymo būdas, arba sovie-tiniu terminu tariant: aprū-pinimo technika.

Užtatai gamybos ir preky-bos imonių vadovai ir admi-nistratoriai (o paskui juos ir visa eilė žemesnio rango pareigūnų: sandėlininkų, knygvedžių, pardavėjų ir t.t. ir t.t.) ir sovietinėje santvar-koje gyvena ir social, ir sil-tai. (Bus daugiau).

Knygos jaunimui

Naujausios KNYGOS

DELFINO ŽENKLE, pre-mijuotas romanas, parašė **Jurgis Gliuda**, 234 pusla-piai, kaina \$2.50

EILERAŠCIAI, **Henriko Radausko** poezijos rinktinė, 237 psl. Poezijos mėgėjams tai yra nepaprasta šio iški-laus poeto dovana. Kaina \$5

BAISUSIS BIRŽELIS. Si-toje 238 psl. knygoje yra 3 dramos: Baisusis Birželis, Varpinė ir Šiaurės pašvaistė. Parašė **Pranas Naumiestis**. Kaina \$3.50

SIRDIES PRIEPUOLIAI, kaip juos pramatyti ir jų iš-vengti. Parašė **med. dr. Me-nard M. Gertler**. Šiais lai-kais, kada širdies susirgimai taip paplitę, ši knyga visiem reikalinga. Kaina ..... \$375.

VARPAS NR. 6, 168 psl. Jame įdomūs dr. J. Pajaujo, J. Audėno, dr. V. Sruogienės, H. Blazo, M. Mackevi-čiaus, A. Kučo ir kt. straips-niai. Kaina ..... \$2.

(Keleivio adm. dar gali-ma gauti ir **Varpo Nr. 5**, ku-ris taip pat įvairus ir įdomus, kaina \$2.).

LIETUVOS ISTORIJA, VI-jį laidą, parašė **dr. Van-da Daugirdaitė-Sruogienė**, 414 psl., daug paveikslų, ke-li žemėlapių, tvirtai įrista. Knyga ne tik geras vadovė-lis mokiniams, bet ją su įdo-mumu skaitys ir suaugusieji. Kaina ..... \$6.

LIETUVIŲ BELETRIS-TIKOS ANTOLOGIJA, II tomas, redagavo **Bernardas Brazdionis** ir **Benys Bab-rauskas**, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašyto-jo kūrybos pavyzdžiai.

AUKSO ŽASIS, pasakiš-ka 3 veiksmų komedija, pa-rašė **Birutė Pukelevičiūtė**, 159 psl., kaina \$2.

Už šį veikalą autorė 1961 metais gavo L. Bendruome-nės jaunimo dramos konkur-so pirmąją premiją, pagal jį Chicagoje yra susuktas filmas, kurio paveikslais pa-puošta ir ši knyga.

Abi knygos labai tinka-mos dovanoms.

Knygos jaunimui

ŽAIŽARAS, D. Čibo pasaka mažiesiems, teisybė dide-liams, Ados Sutkuvienės iliustracijos, 21 puslapis, kaina ..... \$1.50.

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl. kai-na ..... \$1.80.

GINTARO TAKAIS, J. Narūnės eilėraščiai, daug ilius-tracijų, 64 psl., kaina \$1.80.

GINTARĖLĖ, J. Narūnės iliustruota pasaka, 24 psl. kaina ..... \$1. Ta pati anglų kalba, . . \$1.

KETURKOJIS UGNIAGE-SYS, D. Bindokienės pa-rašytas labai įdomus pa-sakojimas, gera dovana vaikams, bet ir seneliai su įdomumu ir malonumu skaitys. Kaina tik \$2.00.

MĖLYNI KARVELIAI, Alo-ryzo Barono, 69 psl. kai-na ..... \$1.50.

TRYŠ SAKALAI, Alf. Vam-buto, 15 pasakų ir padavi-mų, 186 psl., kaina . . \$2.

MOTERŲ SKYRIUS

ANTANAS TULYS

Prakeikimas

Ši novelė paimta iš kokių išėjusių Antano Tulio knygos "Inicijai po tiltu", kurią išleido Nidos knygų klubas. Rašytojas A. Tulys gyvena Floridoje. Jau yra išleista trys jo dramos ir du novelių rinkiniai, jų tarpe "Tūzų klubas". Keleivio administracijoje galima gauti "Inicijai po tiltu" už \$1.90 ir "Tūzų klubas" už \$3.00.

Tęstinys

Kitą dieną, išgirdus, kas atsitiko Veronikai, Uršulė čiupo savo vyrą.

— Ką vyras darys, jei merga gundo? Ji atsisėdo ant arklio prieš mane, ir nė nemačiau, kaip atėjo velnias į mano galvą. Na, ir pasipiršau į jos lovą. Ne kad būčiau ten lindęs, bet norėjau išgirsti, ką ji pasakys.

— Ir išgirdai — jau juokiasi iš tavęs visas sodžius, — tarė Uršulė.

Atėjo balandžio penkiolika. Brazys nuvežė klebonui pirmą versį, kurį priėmė klebono ūkvedys ir paleido Brazį keliauti namo. Alksnyne, kur stovėjo senas kryžius, pastatytas kažkam toje vietoje žuvusiam, išėjo į kelią prieš Brazį ponaitis su lazdele.

— Aš esu čigonės velnias, duok man vadeles, — pasakė ponaitis.

Pamatęs ponaičio kojas, Brazys neabejojo, kad tas ponaitis yra tikras velnias. Jo kojos buvo karvės nagomis. Brazys tylėdamas atidavė velniui vadeles. Velnias pasuko arklių iš kelio. Išvažiavo į balą iki duginės ir kumštelėjo Brazilui išlipusiam liepė tūptis.

— Tūpti į balą iki smakro, — velnias švelniu balsu pasakė Brazilui.

Brazys be žodžio įlindo į balą iki smakro ir žiūrėjo į velnią.

— Pakilk ir sėsk į vežimą, — pasakė velnias.

Velnias atidavė vadeles įsirančiusiam į vežimą Brazilui.

— Važiuk atgal į kelią, — liepė velnias. Arklys mėtėsi į vieną pusę, į kitą, bet vežimas nepajudėjo.

Velnias paėmė vadeles, ir arklys, lyg būtų pats velnias, išnešė iš dumblo į kelią. Čia velnias išsoko iš vežimo ir nuėjo pro kryžių į tankų alksyną.

Brazys parvažiavo namolei. Arklys purvinas, vežimas purvinas ir Brazys purvinas iki smakro.

— Kur įlindai? — jį pasitikus klausė Uršulė.

— Velnias, čigonės velnias, tas didžiausias rakalis pragare, įmurdė mane į balą, — sumikčiojo Jonas Brazys.

— Tu man nepaistyk! — suriko Uršulė. — Sėduvoje įkausi, girtas įvažiavai į balą, velnias žino, kaip tu iš ten išlindai.

Sodžiuje ir piemenys netikėjo, kad Brazelis matė velnią, bet Jonas Brazys žinojo, kad jis matė velnią, kad čigonės velnias iškūjo jį į balą.

Po kelių dienų Brazys atsigavo, pradėjo rūpintis ūkio reikalais, bet jau nebuvo tas pats. Jis žinojo, kad velnias tikrai yra, ir tas rakalis velnias tikrai yra. Pradėjo bijoti kelio į Sėduvą. Sutekus, kai pasitaikė būti tvarte ar prie šulinio, Brazys pamatydavo juodą katiną su balta apikakle prie klotimo sąsparos. O jis žinojo, kad tokio katino sodžiuje nėra. Buvo jam aišku, kad čigonės velnias, tas didžiausias rakalis pragare, pasivertęs į katiną, sukūnėsi jo sodyboje.

Metai bėgo, Jonas Brazys vėl versius klebonui, ir vis balandžio penkioliktą, ir žiūrėjo, kad pristatytų versį klebonui balandžio penkioliktą. Sūnus augo, augo gražus, skautus, ilgas, tarytum nebūtų jo vaikas.

Sūnus Juozas. Jį visur pamatei iškėlusį galvą, žiūrint į aukštį, į vidurį dangaus.

Didesnių nelaimių Brazilų sodyboje nepasitaikė. Ona ir jos brolis kažkur dingo, nutilo, Brazio nebevargino. Brazienė kiekvienais metais darėsi maldingesnė ir pradėjo tikėti, kad velnias, pasivertęs į juodą katiną, tikrai sukasi jų sodyboje. Tarpais dieną jį paimdavo ražančių arba atsiklaupdavo prie lovos pasimelsti. Kai sodžius išėjo į viensėdžius ir jie pasistatė trobas prie Miško, Uršulė pradėjo jausti nereikalingą baimę, sutekus prie tvarto kertės šmėkščiojo žmogus, kurio ten nebūdavo. Ji prašė savo Joną iškelti koplytėlę į paliktą beržą arti vieškelio, šalia jų kelio. Brazys iš kažkur parsivežė koplytėlę ir įtaisė po žemiausiąją medžio šaką. Uršulė pradėjo eiti prie koplytėlės melstis, kai ją užguldavo neramumas.

(Bus daugiau).

Vincas Mykolaitis-Putinas

NERAMU

Ši ramy, saulėtą rytą
Vėl plunksnų į ranką imu.
Sušvito galvoj giedrios mintys,
Tačiau širdyje neramu.
Kalnelis. Toli čia girdėti.
Sukrankėjo varna pušy,
Lazdynų ūksmingame krūme
Čirena paukšteliai maži.
Tačiau pakrašty horizonto
Dangus jau pilkėja šėmai.
Pakalnėj į balzganą rūką
Jau skęsta giminės namai.
Norėjau iš saulėtą rytą
Pragysti su šypsniu linksmu.
Bet naukias galvoj giedrios mintys, —
Širdy neramu.

Barbra Sibilskienė su savo dukra Kotryna Steele.

Kad daugiau būtų tokių motinų ir dukrų!

Neseniai gavome šitokią lietuviškai rašytą laišką. Lietuviškus rašybos ženklus pridėję, jį čia spausdiname: "Gerbiamieji, Aš siunčiu penkis dolerius metinės prenumeratos. Jau seniai beskaiciu Keleivį. Kai iš tėvelių namų išėjau, nuo to laiko ir Keleivio nebegaunu skaityti. O Maikį su tėvu atsimenu. Ar jie dar gyvi? Man būtų labai malonu vėl su jais susitikti.

"Aš taip nenoriu užmiršti lietuvių kalbos. Tik kai per metus tris keturis kartus su einu su savo motinėle, turiu progos su ja lietuviškai pasikalbėti. Mano vyras nelietuvis, o čia Hobarte nėra lietuvių, bent aš nesu apie juos girdėjusi.

"Nežinau, ar galėsite man lietuvišką raštą suprasti, jau pamirštu, bet labai nenoriu savo tėvelių kalbos užmiršti, todėl noriu, kad Keleivis mane lankytų.

"Sudiev. Mrs. Roy Steele, Hobart, Ind."

Mus sudomino to laiško autorė, todėl paprašėm daugiau kokių apie save parašyti. Gavome trumpą atsakymą. Paaiškėjo, kad ta, kuri savo dukrai įskiepijo tokią meilę lietuvių kalbai, esanti Barbra Sibilskienė, jau 25 metus našlaujanti, bet dar geros sveikatos ir, kaip dukra Kotryna Sibilskaitė-Steele rašo, kitiems dar daug kuo padedanti.

Antrame laiške Kotryna Sibilskaitė-Steele džiaugiasi, kad Maikis su tėvu dar gyvi. Ji jiems pridėjo auką ir linki, kad abu gyvuotų dar bent 50 metų.

Tos čia minėtos moterys tikrai vertos dėmesio. Barbra Sibilskienė — paprastą moterišką, jokių didelių mokslų neišėjusi, aišku, ne

mūsų filosofo dr. Juozo Girliuškio knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė" neskaiciusi, nes ta knyga tik prieš penkerius metus teišleista, bet žinojo tai, ką dr. Girnius savo knygoje parašė, kad "kalba liudija tautinę gyvybę tiek apskritai tautos, tiek atskiro asmens", kad "blėstant tautos kalbai, blėsta ir pati tauta", kad svetur kalba yra tiesiog neatskirama nuo tautybės", kad "neišmokus svetur tėvų kalbos, savaime mirštama ir tėvų tautai", kad "pirmasis tautinio auklėjimo būtinasis įsakymas yra išmokyti vaikus tėvų kalbos kaip gimtosios kalbos", kad reikia vaikus ne tik lietuvių kalbos išmokyti, bet "atverti kelią į tautos dvasinius lobynus, užrakintus lietuviškoje knygoje".

Tai, ta paprasta moterėlė visa tai žinojo ir širdimi nujautė, ko neretai ir šiandien net ašutis mokslus išėję tėvai nežino, ar nenori žinoti, pajusti ir įvykdyti. Todėl garbė jai už tai.

Tebūnie ji visoms motinoms sekimas pavyzdys. Ir kad kuo daugiau tokių motinų būtų!

Pagarbos verta ir jos dukterė, kuri motinos žodžius dė josi giliai į širdį ir jų visą gyvenimą nepamiršta. Garbė jai ir už tuos šiltus jausmus, su kuriais ji savo motinėle prisimena ir ją stengiasi bent kelis kartus per metus aplankyti, su ja lietuviškai pasikalbėti, kada šiandien ne vienas tėvų vargais ir darbu išmokyti ir praturtinti vaikų iš gero gyvenimo savo tėvus pamiršta ar juos net ir niekina...

"Kas per keistenybė būtų gyvulių tarpe, jeigu varnas

Teisės patarimai

Advokatė M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažinti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šiuo adresu:

M. Šveikauskas, Attorney at Law,
8 Belgrade Ave., Roslindale,
Boston, Mass. 02131.

Klausimas

Turiu trijų šeimų namus Bostono priemiestyje. Esu našlė, vaikai suaugę ir vedę. Seniai galvoju tuos namus parduoti, bet vis nepasitaiko pirkėjo. Prieš maždaug šešias savaites atėjo pas mane pardavėjai ir pasiūlė namus apskaiti; sako, jei norėsi namus parduoti, gausi geresnę kainą; namai daug gražiau atrodo. Pirmą vakarą nesutikau. Kitą vakarą atėjo jų "manager'is" ir išsėdėjo pas mane visą vakarą. Kai jau man visai įgriso, nutariau, kad gal ir reikėtų tuos namus apskaiti; o tai dažv kasmēt ar kas antri metai, o už tai tuoj išduota ir vel

užsimanytų suokti kaip laktigalą, o laktigalą — krankti kaip varnas, ožys — staugti kaip liūtas, o liūtas — bliauti kaip ožys? Dėl tokio savo būdo pakeitimo pranyktų savitumas, beveik pranyktų ir tokių įvairių gyvulių esmė ir prigimtis.

"Ne žemės derlumai, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santalką ir brolišką meilę."

Tai Mikalojaus Daukšos, vieno pirmųjų lietuvių kalba rašytojų kūrėjų, gimusio 1527 m. ir mirusio 1613 metais, neužmirštami žodžiai.

NAUDINGI PATARIMAI

Jeigu, virdami pietus, plaunate mėsą ar kaulus, ne išpilkite to vandens laukan, o palaistykite gėles. Toks vanduo turi naudingų medžiagų, kurios skatina augalų augimą.

Jeigu tubelė nuo kremo, dantų pastos ar batų tepalo labai sunkiai atsisuka, pamerkite į šiltą vandenį.

Jeigu citrina ilgai gulėjo ir atrodo suvytusi, ją gali atgaivinti, pamerkus kelioms valandoms į šaltą vandenį.

Šokolada dėmes geriausia valyti šiltu glicerinu. Kai glicerinas išdžiū, dėmės vietą reikia išskalauti šiltu vandeniu.

Sultingų vaisių dėmes reikia tuoj pat išplauti vandeniu arba išvalyti citrinos rūgštimi.

Lūpy dažais suteptas nosies išvirinime vandenyje su miltu.

panija vis skambina ir grasi. Skambinom tam advokatu, sako, padariau, kas galima, nekvaršinkit man galvos.

Jau mėnesis, kai nemiegu naktimis. Sakau, ar nepatarsit mums, ar viskas gerai buvo padaryta ir ar reikia kas daugiau daryti?

Susirūpinę Keleivio skaitytojai

Mass.

Atsakymas

Jei žmonės pasitartų su savo advokatais ir bankais prieš pasirašydami sutartis, o ne po to, jie turėtų mažiau rūpesčių ir mažiau išlaidų.

Kompanija Tamstą gali patraukti teisman už sutarties sulaužymą (breach of contract). Jei jie laimės, o man atrodo, kad jie tikrai laimėtų, jiems bus priteista iš Tamstos ne tik už turėtus nuostolius (damages), bet ir atlyginimas už "nustotą pelną".

Tamsta sakai, kad namai dabar yra Tamstos sūraus vardu. Todėl kompanija negalės uždeiti "arešto" (attachment) ant namų. Tačiau jie gali kreiptis į "Court of Equity", tai yra specialus teismas, kuriam jiems nebus sunku įrodyti, kad Tamsta pervežė namus sūnui be atlyginimo (without consideration) su tikslu, kad jie negalėtų uždeiti tiems namams "arešto" (attachment). Tokiu atveju teismas leidžia kreditoriui arba ieškovui "pasiekti" (to reach and apply) tuos namus, nors jie ir yra kito žmogaus vardu.

Taipogi, jei kompanija gaus sprendimą savo naudai, ji galės išieškoti jai priteistus pinigus iš kitų šaltinių, kaip pav. iš Tamstos taupomosios sąskaitos (savings account) ir pan.

Jei galima, būtų patartina pasistengti susitarti su kompanija geruoju, nors Tamstai dėl to ir susidarytų kiek išlaidų.

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdradas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdrados tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdrados mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America

307 West 36th Street, New York, N.Y. 10001

Keleivio prenumerata - gera dovana visokiomis progomis!

Vietinės žinios

Daugiau pagarbos savajai kalbai

Apie tai dr. Balys Matulionis kalbės Bostono Lietuvių Kultūros Klubu susirinkime balandžio 23 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose (287 Commonwealth Ave., Bostone). Meninė programoj — latvių kompozitoriaus Janio Medinso sonata, kurią atliks Mara Efferts ir Izidorius Vasyliūnas, ir latvių rašytojo Janio Rainio poezija, kurią skaitys Aleksandra Daukantiene.

Kelionė per Lietuvą su Kilmonyte

Televizijos stotis CBS paskelbė, kad rodys "Kelionę per Lietuvą" ir kad aiškintoja bus filmų aktorė Rūta Lee (Kilmonytė). Kada tai bus, dar neprasės.

Dariaus Posto banketas

Amerikos Legiono Stepono Dariaus Postas šiemet mini savo 29 m. sukaktį. Jo metinis banketas bus šį sekmadienį 5 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių Drjos salėje. Banketo vedėjas bus Edmundas Ketvirtis. Į banketą pakviesta legiono aukštųjų pareigūnų.

Posto vadu šiuo metu yra Jonas Silalis, adj. William Casey.

"Centinis išpardavimas"

Chelsea

SLA 53-ji kuopa rengia "Centinį išpardavimą" (Penney sale) balandžio 30 d. 7:30 val. vak. Kesterienės namuose (155 Fenno St., Revere, Mass.). Visi kviečiami dalyvauti.

PARDUODAMA SILPNŲ GERIMŲ (soft drinks) DIRTŲ VĖ

su dviejų butų namais ir garažu, geros mašinos, 1½ tonos sunkvežimis, žema kaina. Pardavimo priežastis — savininkas po 44 metų darbo nori eiti į pensiją. Kreiptis: L. Paulauskas, 579 Lawrence St., Lowell, Mass., tel. 458-0206. (18)

Norėčiau gauti 3 kambarių butą St. Petersburg, FLA. Prašau pranešti:

Martin Straukas
33 No. Bridge St.
Paterson, N.J.

(18)

GREITA PAGALBA

Nenusimink, gausti pagalbą. Valstai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau yra.

Tuoju siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antrašle, ir mes atsiųsime vaistų išbandymui.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark 4, New Jersey

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI

Tu gali pramatyti savo širdies prieuolį ir jo išvengti.

Tokio vardo knyga jau išspausdinta. Joje rasite, kad kiekvienas suaugęs asmuo dabar gali susekti iš anksto bet kurį polinkį į koronarinę širdies ligą ir imtis paprastų žygių jai išvengti. Tokio polinkio susekimas gali būti jūsų gyvenimo didžiausiu sprendimu.

Knygos kaina 3 dol. 75 c. Knyga Bostone gaunama Keleivio administracijoje.

Direktoriai posėdžiauja, o vandalai plėšia

Taip buvo balandžio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijoje. Direktoriai apacioje posėdžiavo nuo 8 iki 11 val., o tuo metu vandalai įsilaužė į antrąjį aukštą ir, ten nieko vertingo neradę, išėjo nusileisdami gaisro atvejui pastatytomis kopėčiomis. Nuostolių padaryta per \$50.

Plėšikai dirba, bet ir policija nesnaudžia

Plėšikai So. Bostone nesiliauja siautėti, bet ir policija, atrodo, vis labiau jiems ant kulnų lipa. Štai balandžio 1 d. naktį du vaikėgalai išmušė R. Gorino krautuvis langą ir, pasigrobdę prekių, mėgino pabėgti, bet patuliuojantis policininkas Robert Federico abudu sugavo ir perdavė teismui. Tai buvo Richard Savage, 19 m. amž., gyv. 156 6th St., ir John Nee 18 m., gyv. 40 Linskey-Barry Way.

Toks pat likimas ištiko ir Charles Bibbey, gyv. 495 4th St. Jis su draugu įsilaužė į viešosios labdaros įstaigą 193 D St. ir, pagrobę rašomąją mašinėlę, mėgino paskrukti. Bet priešais gyvenęs policininkas Eugene Zupkofska, išgirdęs stiklo sprogo baltą ir pamatęs du vyrus minėtojo įstaigoj, išėjo laukan ir šūviais privertė Bibbey pasiduoti. Netrukus patuliuojantieji policininkai Mafigan ir Green pagavo ir antrąjį paukštį — Charles Hogan.

Energingas So. Bostono verslininkų drjos pirmininkas Edmundas Ketvirtis sukėlė ant kojų ne tik draugiją, bet ir policiją, besirūpinčiamą didesniu gyventojų saugumu. Sėkmės jam ir ateityje!

SIŪSKITE PINIGUS I RUSIJĄ

TIESIOGINIAI PER GRAMERCY

JŪS ESATE SAUGŪS

TIK SU FIRMA.

TURINCIA LEIDIMĄ.

JOKIŲ TRPININKŲ.

JOKIŲ PASLEPTŲ

RINKLIAVŲ.

MŪSŲ 20 metų VEIKLA

BIZNY GARANTUOJA

JŪMS PATENKINTĄ

PATARNAVIMĄ.

Visos perlaidos pilnai garantuotos ir apdraustos. Tiesioginis agentas Bank For Foreign Trade, Maskvoje. Turi Bankų Dept. leidimą ir apdraudą.

Apsidraudę \$20,000.00 Oficialios USSR kvitos pasirašytos gavėjo.

Pristatoma per dvi savaites. Jokių atskaitymų.

Kursas: 9 rubliai už \$10.00

Iki \$30.00 — \$ 2.75

Virš \$30.00 — 10%

GRAMERCY SHIPPING, Inc.

744 Broad St., Newark, N.J.

Rašykite angliškai arba lietuviškai, prašydami pilnų maisto, audinių ir dovanų katalogų.

GRAMERCY

(Ist. 1945)

118 E. 28 Street

New York, N. Y.

Jaunimui reikėtų labiau sukrusti

Jaunimo Kongreso Komitetas ragina parašus Jaunimo Peticijai Jungtinėms Tautoms rinkti visur, kur tik galima. Gera proga yra įvairūs susirinkimai, bet Bostono jaunimas, atrodo, daug progų praleidžia, todėl vargu jis ir pateticijai surinktų parašų skaičiumi bus pirmaujančioje vietoje.

Mačiau ir praeitą sekmadienį Sv. Petro parapijos choro koncerte būrį jaunimo, bet nemačiau, kad kas rinktų parašus peticijai.

Sukruskime. Laiko ne daug.

S. V.

Rinksimė gražuolę

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso metu Chicagoje bus renkama ir Lietuvos gražuolė (Miss Lithuania).

Kiekviena didesnė lietuvių kolonija į šias gražuolės varžybas siūnia savo miesto gražiausią mergaitę, varžybų keliu išrinktą, kuri turės teisę būti išrinkta ir Lietuvos gražuole Chicagoje.

Pasaulio Lietuvių Kongresui Remti Bostono Komitetas sudarė komisiją gražuolei išrinkti. Į ją įeina šie asmenys:

Rašytojas Stasys Santvaras, dailininkas Viktoras Vizgirda, aktorė Aleksandra Gustaitienė, Regina Leveckytė, advokatas Jonas Grigalius ir Jonas Vizbaras.

Dėkoju

Dėkoju savo brolio Kastantino Šimkonio, mirusio Worcester, sūnams ir dukrai, kurie labai nuoširdžiai globojo savo tėvą, ypač Edwardui ir Margaretai, palaidojo ir visus laidotuvių dalyvius pavaišino.

Veilonio sesuo

Marija Agurkienė

Nepamirškite kortų vakaro

Šį seštadienį, balandžio 23 d. 7:30 val. vak. Sandaros salėje prasidės SLA 328 kuopos kortų vakaras su vertingomis dovanomis ir gardžiomis vaišėmis bei kitomis staigmenomis, todėl visi yra kviečiami dalyvauti.

Baigia ne tik Mockutė

Buvo rašyta, kad Mass. mokytojų kolegiją šį pavasarį baigia Živilė Mockutė. Be jos, dar baigia Marija Grinkevičiūtė ir Elena Urbšaitė.

Grįžo Algis Mockus

Algis Mockus, Marijos ir Kazio Mockų sūnus, grįžo iš Vokietijos, ten atlikęs karinę prievolę.

(Atkelta iš 2-tro pusl.)

NUERNBERGO TRIBUNOLE

rininkams taip jau labai taikingas veiksmas ir kad tas veiksmas būtų suderinamas su 1939 m. nepuolimo sutartimi.

Todėl yra visai įdomu pasekti, kaip tame Tribunole Baltijos valstybių likimas buvo neigiamas ir jokių teisinių išvadų mūsų naudai nebuvo padaryta. Ir tai buvo daroma ne politikų, bet teisinių.

(Bus daugiau).

Buvo geras koncertas

Sv. Petro lietuvių parapijos choras balandžio 17 d. surengė koncertą, kurio pelnas skiriamas choro kelionės išlaidoms į III-ją Lietuvio Dainų Šventę Chicagoje.

Pats choras sudainavo 6 dainas, kurių dalis bus dainuojama ir Dainų šventėje, o jo svečiai iš New Yorko — vyrų oktetas, kuriam vadovauja Aleksas Mrozinskas, 7 programoje numatytas dainas ir beveik tiek pat "magaryčių", nes publika reikalavo dainuoti vis daugiau ir daugiau.

Dainų šventėje dalyvauja abu Bostono chorai. Vienas jų jau pasirodė, kokį indėlį jis ten nuvėš, o dabar laukiamame Mišraus choro, kuriam vadovauja Julius Gaidelis, pasirodymo. Jis bus gegužės 22 d.

Dr. Marija Gimbutienė lankėsi Bostone

Kalifornijos universiteto profesorė archeologė dr. Marija Gimbutienė praeitą savaitgalį ir šios pradžioje mokslo reikalu laikėsi Bostone. Ji dalyvauja šią savaitę jos srities mokslininkų suvažiavime Philadelphiaje ir ta proga rytiniam JAV krašty turi ciklą paskaitų įvairiose kolegijose ir kitose mokslo įstaigose. Praeitą sekmadienį jos paskaita buvo Andover, Mass., pirmadienį Worcester, Mass., iš kur ji vyksta į New Yorką. Philadelphiajį ir grįžta į Los Angeles.

Praeitą seštadienį dr. M. Gimbutienė atsilankė Kultūriniam Subatvakaryje surengtam Vilniaus Lietuvių gimnazijos minėjime, o sekmadienį susitiko su savo bostoniškiais bičiuliais. Ji mokslo reikalais pastaruoju metu universiteto deleguojama yra daug keliavusi po įvairias Europos šalis, būvusi net Izraelyje ir kt. Tai viena pačių iškilusių mūsų moterų mokslininkių, ir buvo didelis malonumas su ja vėl susitikti "gimtajame" Bostone.

Mes linkime jai geriausios sėkmės ir atečiai.

Vilniaus Lietuvių gimnazija Kultūriniam Subatvakary

Praeitame Kultūriniam Subatvakaryje buvo paminėta Vilniaus Lietuvių gimnazijos 50 metų sukaktis. Pagrindinis kalbėtojas buvo vilnietis ir tos gimnazijos auklėtinis Petras Višcinis, o jo žodį dar papildė taip pat toje gimnazijoje mokėsi Vytautas Bruzys ir Stasys Santvaras.

Petras Višcinis vaizdžiai nušvietė tos gimnazijos 50 metų kelią, išryškindamas šio mūsų kultūros židinio vaidmenį kovoje dėl Vilniaus krašto lietuvių laisvės ir tautinės gyvybės.

Vilniaus Lietuvių gimnazija buvo įsteigta 1915 m. spalio 18 d., ir ji, nors ir

keisdama savo vardą įvairiom aplinkybėmis susidėjus, išsilaikė iki pat šių dienų. Tai pirmojo pasaulio gimnazija su dėstomąja lietuvių kalba.

Iki Vilniaus grįžimo prie Lietuvos ją baigė 408 jaunuoliai, kurių didžiuliam vėliau darbavosi Vilniaus krašte, žadindami lietuvių tautinę sąmonę ir kovodami prieš lenkų administracijos tuometines nutautinimo pastangas.

P. Višcinis iškėlė tos gimnazijos mokinių ir mokytojų solidarumą kovoje su lenkizmu ir nepalaužiamą ištikimybę lietuviybės reikalams. Joje būdavo iki 500 mokinių, joje vykusio viešo ir slapto lietuviškojo veikla, bet neatsiradę nei vieno išdaviko, ir net komunistams būvę sunku įsibrauti į mokinių tarpą.

Šiuo metu toje Vilniaus Lietuvių gimnazijoje mokosi apie 1700 mokinių, bet iš jų tėra tik 250 komjaunuolių. O tai yra taip pat labai reikšminga tautinio atsparumo žymė.

Vytautas Bruzys, atsimindamas savo gimnazijos dienas, nušvietė joje vyravusias patriotines nuotaikas, o drauge ir lenkų darytas tada kliūtis norintiems į ją įstoti jaunuoliams. Į gimnaziją stojantis turėdavęs gauti iš lenkų administracijos pažymėjimą, kad jis tikrai yra lietuvis... O tai nebūdavo lengva. Bet ir šias kliūtis vilniečiai nugalėdavę savo pasiryžimu nepasiduoti lenkų spaudimui. Štai, pav., kai V. Bruzgio tėveliui lenkų policijai grasinusi, kad išvesianti jį ir kaimynus kur nors prie Varšuvos, tai šis atsakė: "Išvesite prie Varšuvos — sukursime lietuvių koloniją prie Varšuvos!"

Tai, kad tokių patriotų ir dabar Lietuvoje ir užsieny daugiau būtų!

Stasys Santvaras papasakojo įdomių savo atsiminimų iš toje gimnazijoje mokymosi laikų pirmojo didžiojo karo metu ir kiek vėliau, apibūdindamas ir žymesnius gimnazijos mokytojus.

Tokie pasikalbėjimai turėjo būti įdomūs ir mūsų jaunimui, bet jo nedaug tebuvo.

SKAUCIŲ ŽINIOS

Balandžio 2 d. Tarptautiniame Institute, Bostone, Baltijos tunto vyresnės skautės ir židinietės atliko tos institucijos kas mėnesį ruošiamo "open house" programą. To vakaro metu buvo lietuviškų liaudies meno dirbinių parodėlė, dainavo solistas B. Povilavičius, jam akomponavo komp. J. Gaidelis. Vaisių stalas taip pat susidėjo iš naminių kepsnių. Skautės, to vakaro šeimininkės pasipuošusios tautiniais rūbais, atliko savo uždavinį su pasisekimu ir susilaukė iš publikos didelio susidomėjimo gintaro dirbiniais, margučiais bei liaudies meno puošmenomis. Spaudos stalas su Lietuvos žemėlapiu sukėlė gyvų diskusijų su kai kuriais Lietuvos kaimynais..

***

Pranešama, kad Baltijos tuntas nupirko visoms savo registruotoms narėms naujas uniformines kepuraites. Jos bus išdalintos vienietų suėgose.

***

Baltijos ir Žalgirio tuntu sueiga įvyks balandžio 30 d., seštadienį, 5:30 val. popiet būklo patalpose. Dalyvauti uniformuotiems ir punktualiai.

***

Balandžio 23-24 d.d. abiejų tuntų skautai yra pakviesti šv. Jurgio sueigai pas Kennebunkporto skautus į Maine.

***

Skaucijų Baltijos tuntas iš savo izdo aukojo Sibire esantiems skautams remti \$40 (\$20 tuntas ir \$20 židinys). \$20 geramam darbeliui (Vokietijoje ir kitur pašalpos reikalingiems) ir \$25 — Jaunimo Metų Kongresui.

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Balandžio 30 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Pil. Drjos III aukšto salėje Bostono modernaus teatro trupė. Beatricės Kerbelienės vadovaujama, vaidina T. Wilderio 3 v. dramą "Mažas miestelis".

Gegužės 8 d. 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Pil. Drjos salėje Janinos Liustikaitės ir Benedikto Povilavičiaus koncertas. Rengia Putnamo Jaunimo stovyklos Statybai remti Komitetas.

***

Gegužės 22 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Drjos III aukšto salėje Mišraus choro koncertas-banketas.

Janet Adams, 18 m. amž., rasta pasmaugta savo bute Paramus, N. J. Naktį prieš tai jaunavedžiai kėlė vestuvinę puotą. Policija įvykį tiria.

EKSKURSIJA I LIETUVĄ

Yra susidariusios dvi grupės, kurios keliaus į Lietuvą birželio 8 d. ir liepos 18 d.

Jei kas norėtų prisijungti prie šių grupių, turėtų registruotis iš anksto, nes lėktuve ir viešbučiuose yra užsakyta ribotas vietų skaičius. Gyvenantieji Kanadoje taip pat gali su šia grupe keliauti. Ekskursijos reikalų kreiptis į —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 West Broadway

So. Boston, Mass. 02127. Tel. AN 8-8764.

LAIKRASTIS VISŲ IR VISIEMS —

Nepriklausoma LIETUVA

kas savaitę duoda politines, kultūrines ir visuomenines apžvalgas, mokslo žinias, modernų sveikatos skyrių, kino naujienas, bėgamąją lietuviškąją kroniką, geriausius romanus, vaizduojančius gyvenimą Lietuvoje, labiausiai aktualių iliustracijų ir tt. Laikraštį apsimoka prenumeruoti.

Naujiems prenumeratoriams visus metus laikraštis siunčiamas už pusę kainos, kuri Amerikoje kaštuoja \$5.50.

Adresas:

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

7722 George Street, LaSalle—Montreal, Canada.

DOVANOS

už naujus skaitytojus

KIEKVIENAM MŪSŲ BIČIULIUI, SURADUSIAM BENT VIENĄ NAUJĄ METINĮ "KEIEIVIO" SKAITYTOJĄ DUODAMA DOVANŲ K. BIELINIO KNYGA "TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA", KURIOS PARDUODAMOJI KAINA \$2.50.

O KAS SURAS 3 NAUJUS METINIUS PRENUMERATORIUS ARBA PATS SUMOKES PIRMYN 3 METŲ PRENUMERATĄ, TAS GAUS DOVANAI VIENĄ IŠ ŠIŲ KNYGŲ, KURIŲ PARDUODAMOJI KAINA \$5.50—\$6.00:

ST. KAIRIO "LIETUVA BUDO" ir "TAU, LIETUVA".

K. BIELINIO "DIENOJANT" ir "PENKTIEJI METAI"

NEPRALEISKITE PROGOS NESUNKIAI GAUTI VILTUI BRANGIĄ KNYGĄ IR KARTU SUSTIPRINTI "KEIEIVĮ". KAD JIS GALTŲ DRĄSIAI KELIAUTI IR I SEPTINTĄJĄ DEŠIMTĮ ĮŽENGĖS

Vietinės žinios

REMKIME LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ

Šių metų birželio 30—liepos 3 dienomis visų laisvojo pasaulio kraštų lietuvių jaunimo atstovai suvažiuoja į Chicago, į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, pareikšti pasauliui tvirtą ir nepalaužiamą jaunimo pasiryžimą kovoti dėl savo pavergtos tėvų žemės — Lietuvos išlaisvinimo iš rusiškos komunistinės priespaudos.

Visų lietuvių šventa pareiga visais būdais remti Jaunimo Kongreso darbus. Šiam tikslui Bostono lietuvių organizacijų atstovų sudarytas Vykdomasis Komitetas nuosirdžiai prašo lietuvių ir lietuvių organizacijų savo pinigineis aukomis prisidėti prie Jaunimo Kongreso darbų pasiekimo ir nutarimų įgyvendinimo.

Aukos siųsti (įteikti) komiteto išdėstiniui Henrikui Cepui, 56 Thomas Park, So.

Boston, Mass., arba Baltic Realty, 389 W. Broadway, So. Boston, Mass., telefonas 268-6030, arba Justinui Vaičiūniui, Cosmos Parcels Exp. Corp., 327 W. Broadway, So. Boston, Mass., arba Keleivio redakcijai, 636 E. Broadway.

Kongresui jau aukojo:
B. Bajerčius \$20.

Trans-Atlantic Trading Co. \$15.

Po \$10: St. Augonis, A. Brickus, E. Cibas, J.D., O. Eitienė, E. Griauzdienė, L. H., J. Kizevičius, O. Margaitienė, J. Mikalauskas, Sandaros Moterų Kuopa, J. Sonda, Br. Strikaitis, J. ir E. Valiukoniai.

Po \$5: P. Ausiejus, J. Beisys, P. Četkauskas, A. Griauzdė, A. Gustaitis, Br. Paliulis, St. Santvaras, J. Vizbaras.

Po \$2: J. Jašinskas ir D. Valeška.

Trans-Atlantic Travel Service

Kelionių biuras, kuris parūpina klijentams susisiekimo bilietus, užsako viešbučius, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus ir visus pasaulio kraštus ir į Lietuvą.

Kartu yra

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

IR

PODAROGIFTS SKYRIUS

390 West BROADWAY, So. Boston, Mass. 02127.
Tel. AN 8-8764

Siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO. Iš tolimesnių vietų siuntinius siųskite paštu virš nurodytą mūsų adresą.

ĮVAIRIAS MEDŽIAGAS, ODAS, SKARYTES, MEGZTINIUS IR KT. GALIMA PIRKTI SAVIKAINA MŪSŲ ĮSTAIGOJE. Taip pat priimame užsakymus USSR gaminiams — Podarogiffts, Inc., pav., kaip automobiliams, motociklams, dviračiams, įvairiems radijo ir TV aparatams, skalbimo ir siuvimo mašinoms ir daugeliui kitų daiktų. Be to, galite užsakyti kelialapius į kurortus — sanatorijas su mineraliniais vandenimis ir kitas poilsio ir gydymo vietas. Podarogiffts, Inc., užsakymus priimame paštu ir telefonu. Prašykite papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių katalogų. PERSIUNCIAME PINIGUS

ĮSTAIGA LIETUVISKA, KREIPKITES LIETUVISKAI VISI SIUNTEJAI ĮSITIKINO, KAD MŪSŲ ĮSTAIGA SAŽININGIAUSIAI PATARNAUJA IR GREICIAUSIAI PERSIUNCIAM JŲSI SIUNTINIUS AR UZSAKYMUS. PERSIUNTIMAS GARANTUOTAS.

Siuntiniai ir užsakymai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 iki 7 val. vak. ir šeštadieniais 8—12 val. d.

Vedėja ALDONA ADOMONIS

Taupyti \$\$\$ padeda FORTUNA FUEL CO.

- 24 valandų VELTUI alyvos burnerio aptarnavimas
- VELTUI krosnies ir burnerio išvalymas
- Automatiniis alyvo, iliejimas
- Nuolaida, mokant grynaus už burnerį
- Vamzdžių įvedimas ir taisymas
- Pilnos šildymo sistemos — RADIATORIAI — VANDENS ŠILDYMAS — KROSNYS — BOILERIAI ir BURNERIAI įrengiami pigia kaina
- 24 VALANDŲ TARNYBA
- Naktimis — Sekmdieniais — Šventadieniais

Skambinkite: GE 6-1204
FORTUNA FUEL CO.

487 WASHINGTON ST.
DORCHESTER, PRIE CODMAN AIKSTES

Bostono Modernaus Teatro dalis aktorių dramos "Mūsų Miestelis" repetitijoje. Iš kairės į dešinę: Gytis Gavelis ir Nijolė Vaičiūtė; stovi: Nijolė Garlaite-Zygiene ir Norbertas Lingertas; sėdi: Valė Vakauzaitė ir Inga Daukantaitė. Veikalo premjera įvyks balandžio 30 d. So. Bostono Lietuvių Piličių Dr-jos salėje. Režisierė Beatrice Kleizaitė-Kerbelienė.

Jaunimas tiesia paramos ranką jaunam menininkui

Naujai susikūrusi Bostono Modernaus Teatro trupė, kuriai vadovauja jauna, Amerikoje mokslus baigusi režisierė Beatrice Kleizaitė-Kerbelienė, balandžio 30 d. Lietuvių Piličių Dr-jos salėje stato Thornton Wilder dramą "Mūsų Miestelis".

Jaunieji jauno teatro aktoriai, kurių daugelis žengs pirmuosius žingsnius scenoje, yra šie: Inga Daukantaitė, Valė Vakauzaitė, Nijolė Vaičiūtė, Nijolė Garlaite-Zygiene. Danguolė Narkevičiūtė, Teresė Durickaitė, Rita Babravičiūtė, Birutė Vaičiūrgytė, Dovilė ir Ramunė Kerbelytės, Algis ir Kęstutis Makačiai, Robertas ir Helmutas Lingertai, Algis Antanavičius, Gytis Gavelis,

Algis Starinskas, Jurgis Lendraitis, Algis Matjoška ir kiti. Jauniems aktoriams talkina ir senieji scenos visai: Jurgis Jašinskas ir Kazys Barūnas. Jų vaidybiniu menu ne kartą gėrėjosi ne tik Bostono, bet ir New Yorko, Chicagos bei daugelis kitų lietuviškų kolonijų.

Šviesų ir garsų efektus scenoje tvarkys Romas Šlezas.

Tačiau pačia maloniausia žinia lieka tai, kad jaunimo modernaus teatro trupė visą iš spektaklio gautą pelną skiria jaunam menininkui Romui Šležiui jo planuojamam lietuviškam filmui statyti. Šis žygis ne tik kelia pasigėrėjimą, bet ir parodo, kiek arti prie širdies jaunimui yra lietuviški kultūriniai reikalai ir kaip mieli jiems

iš jų eilių iškylantieji jaunieji menininkai.

Džiugia širdimi sveikiname šaunųjį Bostono jaunimą ir režisierę Beatricę Kerbelienę. Tikimės, kad lietuvių visuomenė bei organizacijos ne vien Bostono jaunimui paplės, bet ir jų sumanytą filmo fondą parems savais įnašais.

Zg.

Dorchesterio L. Klubo susirinkimas

Dorchesterio Lietuvių Pil. Klubo susirinkimas bus atidarytas, balandžio 26 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Pil. Draugijos patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

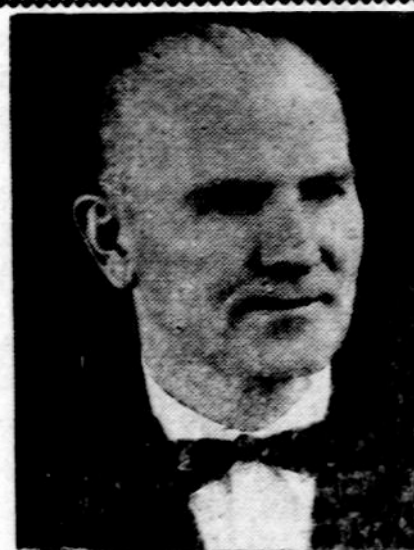
A. Young, sekretorius

Dėl savininko amžiaus parduodama
SILVER CAFE
332 Broadway, So. Boston.
Gera, pelninga vieta. Kreiptis į savininką.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Čiupstingai taisome laikrodžių žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

BALTIC REALTY & INSURANCE AGENCY

Vytautas Stelmokas
savininkas
Įarpininkauja perkant ar parduant namus.
Apdraudžia namus ir kitą turtą nuo visokių nelaimių.
Parūpina visų rūšių draudimus AUTOMOBILIAMS.
Draudžia gyvybę ir sveikatą.
389 Broadway, So. Boston.
telefonas: 268-6030

FORDAS

MES PARDUODAME PIGIAU IR REMONTUOJAME GERIAU

Didžiausias visų Fordo gaminių pasirinkimas
Atvykite pažiūrėti — sutaupyti — pirkti
Patvirtinta agentūra

Pardavimas — Remontas — Nuomavimas
MUSTANG * THUNDERBIRD * FALCON * FAIRLANE
FORD TRUCKS

VISOKS REMONTAS — DALYS
24 VAL. MAŠINŲ VILKIMAS

KAROSERIJOS REMONTŲ DIRBTUVĖ (BODY SHOP)

Didelis A-1 vartotų masinių pasirinkimas žemiausia kaina

Norėdami talkos, perkant naują ar vartotą mašiną su nuolaida bei mašiną remontuojant, kreipkitės į

LONGINĄ IZBICKĄ
dienomis: 327-1000 vakarais: 327-8076

1716 CENTRE ST.
WEST ROXBURY

327-1000

COVENEY FORD Sales Inc.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

iš BOSTONO Į LETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

327 W. Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Vedėjas J. Vaičiaitis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

174 Millbury Street

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstai-

ga Worcester, kuri siunčia

siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kal-

bama lietuviškai, patarnau-

jama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir

tvarkingai.

Cia galima gauti įvairia-

sių importuotų ir vietinės

gamybos medžiagų ir kitų

daiktų, tinkamų Lietuvoje,

labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

925 E. Fourth St.,

So. Boston

Atlieku visus patalymus, remon-

to ir projektavimo darbus iš lau-

ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir

biznio pastatų, pagal Jūsų reika-

lavimą. Šaukite visados iki 9 va-

landų vakaro.

Telefonas AN 8-3630